Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
Y. BOT
fremsat den 17. september 2015 [1]

Forenede sager C-659/13 og C-34/14

C & J Clark International Ltd (sag C-659/13)
mod
The Commissioners for Her Majesty's Revenue & Customs
(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af First-tier Tribunal (Tax Chamber) (Det Forenede Kongerige))
og
Puma SE (sag C-34/14)
mod
Hauptzollamt Nürnberg

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Finanzgericht München (Tyskland))

»Præjudicielle forelæggelser — dumping — gyldigheden af forordning (EF) nr. 1472/2006 — import af visse typer af fodtøj med overdel af læder med oprindelse i Kina og Vietnam«

1. I den foreliggende sag opfordres Domstolen til at afgøre, hvorvidt Rådets forordning (EF) nr. 1472/2006 af 5. oktober 2006 om indførelse af en endelig antidumpingtold og endelig opkrævning af den midlertidige told på importen af visse typer af fodtøj med overdel af læder med oprindelse i Folkerepublikken Kina og Vietnam [2] bør erklæres ugyldig, bl.a. fordi Europa-Kommissionen ikke undersøgte anmodninger om markedsøkonomisk behandling fra eksporterende producenter i Kina og Vietnam. Domstolen anmodes desuden om at afgøre, hvilke konsekvenser det har, såfremt denne forordning erklæres ugyldig.

I – **Relevante retsforskrifter**

A – *Folkeretlige bestemmelser:*

2. Aftalen om anvendelsen af artikel VI i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel af 1994 (WTO-GATT 1994) [3] indgår i bilag 1A til overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen (WTO) [4].

1 — Originalsprog: fransk.

2 — EUT L 275, s. 1, herefter den »omtvistede forordning«.

3 — EFT L 336, s. 103, herefter »antidumpingaftalen«.

4 — Overenskomst undertegnet i Marrakech den 15.4.1994 og godkendt ved Rådets afgørelse 94/800/EF om indgåelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af de aftaler, der er resultatet af de multilaterale forhandlinger i Uruguay-rundens regi (1986-1994), for så vidt angår de områder, der hører under Fællesskabets kompetence (EFT L 336, s. 1).

3. Antidumpingaftalens artikel 6.10 har følgende ordlyd:

»Myndighederne fastsætter som regel en individuel dumpingmargen for hver af de berørte eksportører eller producenter af den vare, der er omfattet af undersøgelsen. I tilfælde, hvor antallet af eksportører, producenter, importører eller varetyper er så stort, at det er praktisk umuligt at fastsætte en sådan margen, kan myndighederne begrænse deres undersøgelse til enten at omfatte et rimeligt antal interesserede parter eller varer ved anvendelse af statistisk gyldige stikprøver baseret på oplysninger, som myndighederne er i besiddelse af på tidspunktet for udvælgelsen, eller den størst mulige andel af de eksporterede mængder fra det pågældende land, som med rimelighed kan undersøges.«

4. Aftalens artikel 9.2 har følgende ordlyd:

»Når antidumpingtold pålægges en bestemt vare, opkræves denne antidumpingtold i hvert enkelt tilfælde med en passende sats uden forskelsbehandling for al indførsel af den pågældende vare, for hvilken der er konstateret dumping og deraf følgende skade, med undtagelse af indførsel hidrørende fra leverandører, der i henhold til bestemmelserne i denne aftale har afgivet pristilsagn, som er blevet godtaget. Myndighederne oplyser navnet på leverandøren eller leverandørerne af den pågældende vare. Er der imidlertid tale om mange leverandører fra samme land, og vil det ikke være praktisk muligt at oplyse navnene på dem alle, kan myndighederne anføre navnet på det pågældende leverandørland. Er der tale om mange leverandører fra mere end ét land, kan myndighederne enten oplyse navnene på dem alle eller, hvis dette ikke er praktisk muligt, på alle de berørte leverandørlande.«

B – *EU-retten*

1. Toldkodeksen

5. Artikel 236 i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks [5] bestemmer følgende:

»1. Godtgørelse af import- eller eksportafgifter ydes, hvis det godtgøres, at det pågældende beløb på betalingstidspunktet ikke var skyldigt efter lovgivningen, eller at beløbet er blevet bogført i strid med artikel 220, stk. 2.

Fritagelse for import- eller eksportafgifter ydes, hvis det godtgøres, at det pågældende beløb på bogføringstidspunktet ikke var skyldigt efter lovgivningen, eller at beløbet er blevet bogført i strid med artikel 220, stk. 2.

Der indrømmes hverken godtgørelse eller fritagelse, hvis de omstændigheder, hvorpå betalingen eller bogføringen af et ikke-skyldigt beløb bygger, skyldes urigtigheder fra debitors side.

2. Godtgørelse af eller fritagelse for import- eller eksportafgifter indrømmes, hvis der fremsættes anmodning herom over for det berørte toldsted inden tre år regnet fra datoen for underretning af debitor om de nævnte afgifter.

Denne frist forlænges, hvis debitor godtgør, at han har været forhindret i at indgive anmodning herom inden for den nævnte frist som følge af hændelige omstændigheder eller force majeure.

Toldmyndighederne yder af egen drift godtgørelse eller fritagelse, når de selv inden for samme frist konstaterer, at der er tale om en af de i stk. 1, første og andet afsnit, beskrevne situationer.«

5 — EFT L 302, s. 1, herefter »toldkodeksen«.

2. Grundforordningen

6. Rådets forordning (EF) nr. 384/96 af 22. december 1995 om beskyttelse mod dumpingimport fra lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Fællesskab[6], har til formål at gennemføre antidumpingreglerne i antidumpingaftalen. I dette øjemed definerer den især reglerne med hensyn til beregningen af dumping, procedurerne for indledning og gennemførelse af en undersøgelse, indførelsen af midlertidige og endelige foranstaltninger samt varigheden af og genoptagelse af undersøgelse af antidumpingforanstaltninger.

7. Grundforordningens artikel 1 bestemmer:

»1. En antidumpingtold kan opkræves for enhver dumpingvare, når en sådan vare ved overgang til fri omsætning i Fællesskabet forvolder skade.

2. En vare anses for at være en dumpingvare, hvis dens eksportpris ved salg til Fællesskabet er lavere end den sammenlignelige pris for samme vare i normal handel, som er konstateret i eksportlandet.

[…]«

8. Denne forordnings artikel 2 har følgende ordlyd:

»A. Normal værdi

1. Den normale værdi fastsættes normalt på grundlag af de priser, der er betalt eller skal betales i normal handel af uafhængige kunder i eksportlandet.

Når eksportøren i eksportlandet ikke fremstiller eller sælger samme vare, kan den normale værdi imidlertid fastsættes på grundlag af andre sælgeres eller producenters priser.

Transaktioner mellem parter, som synes at være forretningsmæssigt forbundne eller at have en indbyrdes kompensationsaftale, kan kun anses for at finde sted i normal handel, og priserne for de pågældende transaktioner kan kun anvendes til fastsættelse af den normale værdi, hvis det fastslås, at de ikke er påvirket af dette afhængighedsforhold.

For at fastslå, om to parter er forretningsmæssigt forbundne, kan der tages hensyn til definitionen af indbyrdes afhængige personer i artikel 143 i Kommissionens forordning (EØF) nr. 2454/93 af 2. juli 1993 om visse gennemførelsesbestemmelser til [forordning nr. 2913/92[7]].

2. Salget af samme vare bestemt til forbrug på hjemmemarkedet anvendes normalt som grundlag for fastsættelsen af den normale værdi, hvis den solgte mængde udgør mindst 5% af salget af den pågældende vare til Fællesskabet.

En lavere salgsmængde kan dog anvendes, hvis eksempelvis de priser, hvortil varen sælges, anses for repræsentative for det pågældende marked.

3. Sælges samme vare ikke eller ikke i tilstrækkelige mængder i normal handel, eller muliggør et sådant salg ikke en behørig sammenligning på grund af den særlige markedssituation, fastsættes den normale værdi for samme vare på grundlag af produktionsomkostningerne i oprindelseslandet plus et rimeligt beløb til dækning af salgs- og administrationsomkostninger og andre generalomkostninger

6 — EFT L 56, s. 1, og berigtigelse EFT 1999, L 94, s. 27. Forordning som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 2117/2005 af 21.12.2005 (EUT L 340, s. 17, herefter »grundforordningen«).

7 — EFT L 253, s. 1.

samt fortjeneste eller på grundlag af eksportpriserne ved salg i normal handel til et egnet tredjeland, forudsat at disse priser er repræsentative. En særlig markedssituation for den pågældende vare, som omhandlet i foregående punktum, kan anses for at være til stede, bl.a. når priserne er kunstigt lave, når der forekommer betydelig byttehandel, eller når der foreligger ikke-kommercielle forædlingsforanstaltninger.

4. Salg af samme vare på eksportlandets hjemmemarked eller eksportsalg til et tredjeland til priser, der er lavere end produktionsomkostningerne (faste og variable) pr. enhed med et beløb til dækning af salgs- og administrationsomkostninger og andre generalomkostninger kan kun anses for ikke at have fundet sted i normal handel i prismæssig henseende, og der kan kun ses bort herfra ved fastsættelsen af den normale værdi, hvis det fastslås, at sådanne salg ikke har fundet sted i en længere periode i betydelige mængder og til priser, som ikke giver dækning for alle omkostninger inden for en rimelig periode.

Hvis priser, som på salgstidspunktet er lavere end omkostningerne, er højere end de vejede gennemsnitlige omkostninger i undersøgelsesperioden, skal sådanne priser anses for at give dækning for omkostningerne inden for en rimelig periode.

Nævnte længere periode bør normalt være et år, men må under ingen omstændigheder være kortere end seks måneder, og salg til priser, der er lavere end enhedsomkostningerne, anses for at finde sted i betydelige mængder inden for en sådan periode, når det fastslås, at den vejede gennemsnitlige salgspris er lavere end de vejede gennemsnitlige enhedsomkostninger, eller at de solgte mængder til priser, der er lavere end enhedsomkostningerne, udgør mindst 20% af det salg, der anvendes som grundlag for fastsættelse af den normale værdi.

5. Omkostningerne beregnes normalt på grundlag af optegnelser, der føres af den part, som er omfattet af undersøgelsen, forudsat at sådanne optegnelser er i overensstemmelse med almindeligt anerkendte bogføringsprincipper i det pågældende land, og det påvises, at oplysningerne på en rimelig måde afspejler de omkostninger, der er forbundet med produktion og salg af den pågældende vare. Hvis omkostninger forbundet med produktion og salg af den vare, der er omfattet af undersøgelsen, ikke er tilstrækkeligt afspejlet i den pågældende parts optegnelser, justeres eller fastsættes de på grundlag af de omkostninger, der bæres af andre producenter eller eksportører i samme land, eller, hvis sådanne oplysninger ikke foreligger eller ikke kan anvendes, på et andet rimeligt grundlag, herunder oplysninger fra andre repræsentative markeder.

En fordeling af omkostninger, der beror på en fast praksis, kan lægges til grund. Omkostninger fordeles i øvrigt på grundlag af omsætningen, medmindre en anden fremgangsmåde er mere berettiget. En passende regulering af omkostningsfordelingen foretages med hensyn til engangsomkostninger, som begunstiger den fremtidige og/eller nuværende produktion, medmindre der i omkostningsfordelingen i henhold til dette afsnit allerede er taget hensyn hertil.

Påvirkes omkostningerne for en del af omkostningsinddækningsperioden af anvendelsen af nye produktionsanlæg, som kræver betydelige yderligere investeringer, og af lav kapacitetsudnyttelse, der skyldes påbegyndelse af virksomhed i eller i en del af undersøgelsesperioden, er de gennemsnitlige omkostninger for den fase, hvor påbegyndelse af virksomhed finder sted, sådanne, som i henhold til ovennævnte fordelingsregler er gældende ved udgangen af denne fase, og de indregnes for undersøgelsesperioden med dette beløb i de vejede gennemsnitlige omkostninger, der er omhandlet i stk. 4, andet afsnit. Fasens længde fastlægges i relation til den pågældende producents eller eksportørs situation, men må ikke overstige en passende indledende del af omkostningsinddækningsperioden. Med henblik på denne justering af omkostninger, der vedrører undersøgelsesperioden, tages der hensyn til oplysninger vedrørende en sådan fase, som går ud over denne periode, for så vidt oplysningerne indgives forud for kontrolbesøg og senest tre måneder efter indledningen af undersøgelsen.

6. Beløbene til dækning af salgs- og administrationsomkostninger og andre generalomkostninger samt fortjeneste fastsættes på grundlag af de faktiske omkostninger, der påløber i forbindelse med den af undersøgelsen omfattede eksportørs eller producents produktion og salg i normal handel af samme vare. Kan disse beløb ikke fastsættes på dette grundlag, kan de fastsættes på grundlag af:

a) det vejede gennemsnit af de faktiske beløb, der er fastsat for andre eksportører eller producenter, som er omfattet af undersøgelsen, for så vidt angår produktion og salg af samme vare på oprindelseslandets hjemmemarked

b) de faktiske beløb, som påløber hos den pågældende eksportør eller producent på oprindelseslandets hjemmemarked i forbindelse med produktion og salg i normal handel af varer inden for samme generelle kategori

c) enhver anden rimelig metode under forudsætning af, at det derved fastsatte beløb til dækning af fortjeneste ikke overstiger den fortjeneste, som andre eksportører eller producenter normalt opnår ved salg af varer inden for samme generelle kategori på oprindelseslandets hjemmemarked.

7.

a) Ved indførsel fra lande uden markedsøkonomi [...] fastsættes den normale værdi på grundlag af prisen eller den beregnede værdi i et land med markedsøkonomi eller prisen ved salg fra et sådant tredjeland til andre lande, herunder Fællesskabet, eller, hvis dette ikke er muligt, på ethvert andet rimeligt grundlag, herunder den pris, der faktisk er betalt eller skal betales i Fællesskabet for samme vare, om nødvendigt justeret for at indregne en rimelig fortjenstmargen.

   [...]

b) I forbindelse med antidumpingundersøgelser vedrørende indførsel fra Folkerepublikken Kina, Vietnam [...], fastsættes den normale værdi i overensstemmelse med stk. 1 -6, hvis det på grundlag af velbegrundede krav herom fra en eller flere producenter, der er omfattet af undersøgelsen, og i overensstemmelse med kriterierne og procedurerne i litra c) er påvist, at de markedsøkonomiske principper er fremherskende for denne producent eller disse producenter med hensyn til fremstilling og salg af den berørte samme vare. Hvis dette ikke er tilfældet, finder reglerne i litra a) anvendelse.

c) Et krav i henhold til litra b) skal fremsættes skriftligt og indeholde tilstrækkelige beviser for, at producenten driver virksomhed under markedsøkonomiske vilkår, dvs. at

   — virksomhedernes beslutninger om priser og omkostninger, herunder rå- og hjælpestoffer, teknologi, arbejdskraft, produktion og investeringer, skal træffes som reaktion på markedssignaler, der afspejler udbuds- og efterspørgselsforholdene, og uden nogen omfattende statslig indgriben; i den sammenhæng skal udgifterne til de vigtigste inputs i alt væsentligt afspejle markedsværdierne

   — virksomhederne skal benytte ét klart sæt grundlæggende regn-skabsforskrifter, som er i overensstemmelse med passende kontrollerede internationale regnskabsstandarder og anvendes til alle formål

   — virksomhedernes produktionsomkostninger og økonomiske situation må ikke gøres til genstand for væsentlige fordrejninger, der er overført fra det tidligere ikke-markedsøkonomiske system, navnlig for så vidt angår nedskrivning af aktiver, andre afskrivninger, kompensations- eller byttehandel og betaling via gældskompensation

— de pågældende virksomheder skal sikres ved rimelig anvendelse af egnede love om konkurs og ejerforhold, der giver retlig sikkerhed og stabilitet i forbindelse med driften af virksomheder

— valutaomregninger skal finde sted til markedskurs.

Det skal efter høring af Det Rådgivende Udvalg, og efter at EF-industrien har haft lejlighed til at udtale sig, afgøres om producenten opfylder ovennævnte kriterier inden tre måneder efter iværksættelsen af undersøgelsen. Denne afgørelse er gyldig i hele undersøgelsesperioden. […]«

9. Grundforordningens artikel 3 har følgende ordlyd:

»1. I denne forordning forstås ved »skade«, når ikke andet er bestemt, væsentlig skade for en erhvervsgren i Fællesskabet, trussel om væsentlig skade for en erhvervsgren i Fællesskabet eller væsentlig forsinkelse i forbindelse med oprettelsen af en sådan erhvervsgren; »skade« fortolkes i overensstemmelse med denne artikel.

2. En konstatering af, om der foreligger skade, baseres på positivt bevismateriale og indebærer en objektiv undersøgelse både af a) omfanget af dumpingimporten og dennes indvirkning på prisen på samme vare på markedet i Fællesskabet, og b) denne indførsels følgevirkninger for den pågældende erhvervsgren i Fællesskabet.

[...]

7. Der foretages også en undersøgelse af andre kendte faktorer end dumpingimporten, som samtidig skader den pågældende erhvervsgren i Fællesskabet, for at sikre, at skade, der forvoldes af sådanne andre faktorer, ikke tilskrives dumpingimporten i henhold til stk. 6. Faktorer, der kan tages hensyn til i den forbindelse, indbefatter bl.a. mængde og priser for så vidt angår importvarer, som ikke sælges til dumpingpriser, nedgang i efterspørgslen eller ændringer i forbrugsmønstret, restriktiv handelspraksis og konkurrence mellem producenter i tredjelande og producenter i Fællesskabet, den teknologiske udvikling samt EF-erhvervsgrenens eksportresultater og produktivitet.

[…]«

10. Forordningens artikel 5 med overskriften »Indledning af procedure« har følgende ordlyd:

»1. En undersøgelse med henblik på at fastslå forekomsten, omfanget og virkningen af en påstået dumping indledes på grundlag af en skriftlig klage indgivet af enhver fysisk eller juridisk person eller enhver sammenslutning uden status som juridisk person, som optræder på vegne af en erhvervsgren i Fællesskabet, jf. dog stk. 6.

[...]

4. Der indledes ikke en undersøgelse i medfør af stk. 1, medmindre det på grundlag af en undersøgelse af, i hvor høj grad der blandt producenterne i Fællesskabet af samme vare er givet udtryk for tilslutning til eller opposition mod klagen, er fastslået, at klagen er indgivet af eller på vegne af den pågældende erhvervsgren i Fællesskabet. Klagen anses for at være indgivet »af eller på vegne af en erhvervsgren i Fællesskabet«, hvis den har tilslutning fra de producenter i Fællesskabet, hvis samlede produktion udgør mere end 50% af den samlede produktion af samme vare fremstillet af den del af den pågældende erhvervsgren i Fællesskabet, som enten giver udtryk for tilslutning til eller modstand imod klagen. Der indledes dog ikke en undersøgelse, når de producenter i Fællesskabet, der udtrykkeligt giver deres tilslutning til klagen, tegner sig for mindre end 25% af den samlede produktion af samme vare fremstillet af den pågældende erhvervsgren i Fællesskabet.

[…]«

11. Den pågældende forordnings artikel 9 har følgende ordlyd:

»[...]

5. Antidumpingtold pålægges i hvert enkelt tilfælde med en passende sats uden forskelsbehandling for al indførsel af den pågældende vare, for hvilken der er konstateret dumping og deraf følgende skade, med undtagelse af indførsel fra leverandører, der i henhold til bestemmelserne i denne forordning har afgivet pristilsagn, som er blevet godtaget. I forordningen om indførelse af tolden anføres tolden for hver enkelt leverandør, eller, hvis dette ikke er praktisk muligt og i almindelighed, hvor artikel 2, stk. 7, litra a), finder anvendelse, det pågældende leverandørland.Hvor artikel 2, stk. 7, litra a), finder anvendelse, skal en individuel told imidlertid anføres for de eksportører, som på grundlag af behørigt dokumenterede påstande kan påvise,

a) at eksportører, som er helt eller delvist udenlandsk ejede selskaber eller joint ventures, frit kan tilbageføre kapital og fortjeneste

b) at eksportpriser og -mængder og salgsbetingelser fastsættes frit

c) at størstedelen af aktierne tilhører private. Statslige tjenestemænd i bestyrelsen eller i ledende managementstillinger skal være i klart mindretal, eller det skal påvises, at selskabet er tilstrækkelig uafhængigt af statslig indgriben

d) at valutaomregninger foretages til markedskursen, og

e) at statens indgriben ikke er af en sådan art, at der er mulighed for omgåelse af foranstaltningerne, hvis der fastsættes forskellige toldsatser for individuelle eksportører.

6. Når Kommissionen har begrænset sin undersøgelse i overensstemmelse med artikel 17, må antidumpingtold, der pålægges indførslen fra eksportører eller producenter, som har givet sig til kende i henhold til artikel 17, men som ikke er omfattet af undersøgelsen, ikke overstige den vejede gennemsnitlige dumpingmargen, der er fastsat for parterne i stikprøven. Med henblik på dette stykke ser Kommissionen bort fra enhver nulmargen eller minimalmargen samt margener, der fastsættes under de omstændigheder, som er omhandlet i artikel 18. For indførsel fra eksportører eller producenter, der indrømmes individuel behandling som omhandlet i artikel 17, anvendes individuelle toldsatser [8].«

12. Grundforordningens artikel 11, stk. 8, første og andet afsnit, bestemmer:

»Uanset stk. 2 kan en importør anmode om tilbagebetaling af told, der er opkrævet, når det påvises, at den dumpingmargen, på grundlag af hvilken tolden er betalt, er blevet elimineret eller reduceret til et niveau, der er lavere end den gældende toldsats.

For at opnå tilbagebetaling af antidumpingtold skal importøren indgive en anmodning til Kommissionen. Anmodningen indgives via den medlemsstat, på hvis område varerne overgik til fri omsætning, og senest seks måneder efter den dato, på hvilken den endelige told, der skal opkræves, blev behørigt fastsat af myndighederne, eller fra den dato, på hvilken der blev truffet afgørelse om den endelige opkrævning af beløb, for hvilke der var stillet sikkerhed i form af midlertidig told. Medlemsstaterne videresender straks anmodningen til Kommissionen.«

8 — Herefter »individuelle toldsatser«.

13. Endelig bestemmer denne forordnings artikel 17 følgende vedrørende stikprøver:

»1. I tilfælde, hvor antallet af klagere, eksportører, importører, varetyper eller transaktioner er stort, kan undersøgelsen begrænses til at omfatte et rimeligt antal parter, varer eller transaktioner ved anvendelse af statistisk gyldige stikprøver baseret på oplysninger, der foreligger på tidspunktet for udvælgelsen, eller til den største producerede, solgte eller eksporterede mængde, der kan anses for repræsentativ, og som med rimelighed kan undersøges inden for den tid, der er til rådighed.

[...]

3. I de tilfælde, hvor undersøgelsen er blevet begrænset i henhold til denne artikel, beregnes der alligevel en individuel dumpingmargen for eksportører eller producenter, der ikke er udvalgt i første omgang, og som indgiver de nødvendige oplysninger inden for de frister, der er fastsat i denne forordning, medmindre antallet af eksportører eller producenter er så stort, at en individuel undersøgelse vil være urimeligt byrdefuld og hindre en rettidig afslutning af undersøgelsen.

[…]«

3. Den omtvistede forordning

14. Efter en undersøgelse, der blev indledt den 7. juli 2005, vedtog Kommissionen den 23. marts 2006 forordning (EF) nr. 553/2006 om indførelse af en midlertidig antidumpingtold på importen af visse former for fodtøj med overdel af læder med oprindelse i Folkerepublikken Kina og Vietnam [9].

15. Rådet for Den Europæiske Union vedtog den omtvistede forordning den 5. oktober 2006. Denne forordning indfører en endelig antidumpingtold på importen af fodtøj med overdel af læder med oprindelse i Folkerepublikken Kina og Vietnam. Kommissionen anvendte proceduren i henhold til grundforordningens artikel 2, stk. 7, og anvendte, i henhold til den samme forordnings artikel 17, stikprøvemetoden til at fastsætte antidumpingtolden ved udtagning af en stikprøve af kinesiske og vietnamesiske eksporterende producenter (herefter »stikprøven«).

16. I henhold til den omtvistede forordnings artikel 1, stk. 3, blev antidumpingtolden fastsat til 16,5% for alle selskaber i Kina med undtagelse af Golden Step Industrial Co. Ltd (herefter »Golden Step«) og til 10% for alle selskaber i Vietnam. For Golden Step, som blev indrømmet markedsøkonomisk behandling som omhandlet i grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra b), blev antidumpingtolden fastsat til 9,7%.

17. I henhold til den omtvistede forordnings artikel 3 skulle denne toldsats anvendes i to år. Med vedtagelsen af gennemførelsesforordning (EU) nr. 1294/2009 [10] forlængede Rådet gyldigheden af den antidumpingtold, der blev indført ved den omtvistede forordning, med 15 måneder, dvs. til ultimo marts 2011.

9 — EUT L 98, s. 3, herefter den »midlertidige forordning«.

10 — Rådets forordning af 22.12.2009 om indførelse af en endelig antidumpingtold på importen af visse typer fodtøj med overdel af læder med oprindelse i Vietnam og i Folkerepublikken Kina som udvidet til også at omfatte import af visse typer fodtøj med overdel af læder afsendt fra Macao SAR, uanset om den er angivet med oprindelse i Macao SAR eller ej, som følge af en udløbsundersøgelse i henhold til artikel 11, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 384/96 (EUT L 352, s. 1, herefter »forordningen om forlængelse«).

II – **De faktiske omstændigheder i hovedsagerne**

18. Brosmann Footwear (HK) Ltd, Seasonable Footwear (Zhongshan) Ltd, Lung Pao Footwear (Guangzhou) Ltd og Risen Footwear (HK) Co. Ltd (herefter samlet »Brosmann m.fl.«) iværksatte en appel af dom Brosmann Footwear (HK) m.fl. mod Rådet (T-401/06, EU:T:2010:67), hvorved Den Europæiske Unions Ret frifandt Rådet for Den Europæiske Union i det af dem anlagte søgsmål med påstand om delvis annullation af den omtvistede forordning. Zhejiang Aokang Shoes Co. Ltd (herefter »Zhejiang Aokang«) iværksatte ligeledes en appel ved Domstolen til prøvelse af dom Zhejiang Aokang Shoes mod Rådet (T-407/06 og T-408/06, EU:T:2010:68), hvorved Retten frifandt Rådet for Den Europæiske Union i det af selskabet anlagte søgsmål med påstand om delvis annullation af den samme forordning. Brosmann m.fl. og Zhejiang Aokang nedlagde nærmere bestemt påstand om, at Domstolen ophævede disse domme samt annullerede den omtvistede forordning, for så vidt som den vedrørte disse parter.

19. Domstolen gav dem medhold i deres påstand og ophævede disse domme samt annullerede den omtvistede forordning, for så vidt som den vedrørte Brosmann m.fl. [11] og Zhejiang Aokang [12].

20. I de nævnte domme fastslog Domstolen bl.a., at selv om Kommissionen har adgang til stikprøvekontroller, »fremgår Kommissionens forpligtelse til at tage stilling til en anmodning fra en operatør, som ønsker at drage fordel af den markedsøkonomiske behandling, udtrykkeligt af grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra b). Denne bestemmelse fastlægger således forpligtelsen til at fastsætte den normale værdi i overensstemmelse med samme bestemmelses stk. 1-6, hvis det på grundlag af velbegrundede krav herom fra én eller flere producenter er påvist, at de markedsøkonomiske principper er fremherskende for denne producent eller disse producenter. En sådan forpligtelse vedrørende anerkendelsen af de økonomiske betingelser, hvorunder hver enkelt producent virker med hensyn til fremstilling og salg af den berørte samme vare, er ikke betinget af, hvorledes dumpingmargenen er beregnet« [13].

A – *Sag C-659/13*

21. Fra den 1. maj 2007 til den 31. august 2010 importerede C & J Clark International Ltd (herefter »C & J Clark«) læderfodtøj fra Kina og Vietnam. Denne import blev pålagt en antidumpingtold i henhold til den omtvistede forordnings bestemmelser.

22. Den 30. juni 2010 fremsatte C & J Clark som en retsbevarende foranstaltning et krav i medfør af toldkodeksens artikel 236 om godtgørelse af 42 592 829,52 GBP, der var betalt i antidumpingtold på den nævnte import. Dette krav var begrundet i den omstændighed, at de sager, der gav anledning til domme Brosmann Footwear (HK) m.fl. mod Rådet (C-249/10 P, EU:C:2012:53) og Zhejiang Aokang Shoes mod Rådet (C-247/10 P, EU:C:2012:710), på dette tidspunkt verserede for Domstolen, og at den indbetalte antidumpingtold, ifølge C & J Clark, skulle godtgøres, hvis selskaberne vandt disse retssager.

23. Efter at der var afsagt dom i disse sager, genfremsatte C & J Clark sin anmodning om godtgørelse af den antidumpingtold, selskabet havde betalt, ud fra den vurdering, at disse domme ligeledes fandt anvendelse på selskabets leverandører. Den 13. marts 2013 afviste Commissioners for Her Majesty's Revenue & Custom denne anmodning med den begrundelse, at ingen af de varer, som C & J Clark importerede, kom fra de eksporterende producenter, der var angivet i de pågældende domme.

11 — Jf. dom Brosmann Footwear (HK) m.fl. mod Rådet (C-249/10 P, EU:C:2012:53).

12 — Jf. dom Zhejiang Aokang Shoes mod Rådet (C-247/10 P, EU:C:2012:710).

13 — Jf. dom Brosmann Footwear (HK) m.fl. mod Rådet (C-249/10 P, EU:C:2012:53, præmis 38). Jf. desuden dom Zhejiang Aokang Shoes mod Rådet (C-247/10 P, EU:C:2012:710, præmis 28-30).

24. Den 11. april 2013 iværksatte C & J Clark et søgsmål til prøvelse af denne afgørelse ved First-tier Tribunal (Tax Chamber) (Det Forenede Kongerige), hvorved selskabet anfægtede den omtvistede forordnings gyldighed.

B – *Sag C-34/14*

25. Puma SE (herefter »Puma«) importerede i perioden 2006 - 2011 fodtøj med overdel af læder til Den Europæiske Union fra Kina og Vietnam. I henhold til bestemmelserne i den omtvistede forordning betalte selskabet antidumpingtold for denne import til et samlet beløb på 5 059 386,70 EUR. Selskabets leverandører var kinesiske og vietnamesiske virksomheder samt deres forbundne virksomheder.

26. Nogle af disse leverandører indgik i stikprøven i forbindelse med undersøgelsen og blev underkastet en kontrol på stedet. I denne stikprøve blev der ikke taget hensyn til Pumas øvrige leverandører, som var villige til at samarbejde.

27. Den 21. december 2011 og den 20. januar 2012 anmodede Puma Hauptzollamt Nürnberg om godtgørelse af den antidumpingtold, som selskabet havde betalt i perioden fra den 7. april 2006 til den 1. april 2011, på et samlet beløb på 5 100 983,90 EUR, i henhold til toldkodeksens artikel 236. Samtidig anmodede Puma om en forlængelse af fristen for godtgørelse af importafgifter for at dække hele den pågældende periode og følgelig med tilbagevirkende kraft fra den 7. april 2006.

28. Ved afgørelse af 5. juli 2012 afviste Hauptzollamt Nürnberg Pumas anmodning med den begrundelse, at Domstolen kun havde annulleret den omtvistede forordning hvad angår visse producenter, og ingen af disse var leverandør til Puma.

29. Puma påklagede denne afgørelse den 18. juli 2012 og ændrede ved samme lejlighed det beløb, som ønskedes godtgjort, til 5 059 386,70 EUR. Denne klage blev afvist af Hauptzollamt Nürnberg ved en afgørelse af 13. november 2012.

30. Puma iværksatte derfor et søgsmål til prøvelse af den sidstnævnte afgørelse for Finanzgericht München (Tyskland).

III – **De præjudicielle spørgsmål**

31. First-tier Tribunal (Tax Chamber) og Finanzgericht München er i tvivl om, hvorvidt den omtvistede forordning er gyldig. De har derfor besluttet at udsætte sagerne og forelægge Domstolen præjudicielle spørgsmål.

A – *Sag C-659/13*

32. First-tier Tribunal (Tax Chamber) har forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er [den omtvistede forordning] ugyldig, for så vidt som den er i strid med artikel 2, stk. 7, litra b), og artikel 9, stk. 5, i antidumpinggrundforordningen, eftersom Kommissionen ikke undersøgte anmodningerne om markedsøkonomisk behandling og individuel behandling indgivet af eksporterende producenter i Kina og Vietnam, som ikke indgik i stikprøven, jf. antidumpinggrundforordningens artikel 17?

2) Er [den omtvistede forordning] ugyldig, for så vidt som den er i strid med artikel 2, stk. 7, litra c), i antidumpinggrundforordningen, eftersom Kommissionen ikke traf en afgørelse senest tre måneder efter, at den havde indledt undersøgelsen af anmodningerne om markedsøkonomisk behandling indgivet af eksporterende producenter i Kina og Vietnam, som ikke indgik i stikprøven, jf. antidumpinggrundforordningens artikel 17?

3) Er [den omtvistede forordning] ugyldig, for så vidt som den er i strid med artikel 2, stk. 7, litra c), i antidumpinggrundforordningen, eftersom Kommissionen ikke traf en afgørelse senest tre måneder efter, at den havde indledt undersøgelsen af anmodningerne om markedsøkonomisk behandling indgivet af eksporterende producenter i Kina og Vietnam, som indgik i stikprøven, jf. antidumpinggrundforordningens artikel 17?

4) Er [den omtvistede forordning] ugyldig, for så vidt som den er i strid med artikel 3, artikel 4, stk. 1, artikel 5, stk. 4, og artikel 17 i antidumpinggrundforordningen, eftersom antallet af samarbejdende fællesskabsproducenter fra den pågældende erhvervsgren var utilstrækkeligt til, at Kommissionen kunne foretage en gyldig skadesvurdering og som følge deraf en gyldig vurdering af årsagssammenhængen?

5) Er [den omtvistede forordning] ugyldig, for så vidt som den er i strid med artikel 3, stk. 2, i antidumpinggrundforordningen og artikel 253 EF, eftersom bevismaterialet viste, at skaden for den pågældende erhvervsgren i Fællesskabet blev vurderet på grundlag af materielt ukorrekte data, og eftersom forordningen ikke giver nogen begrundelse for, at der blev set bort fra dette bevismateriale?

6) Er [den omtvistede forordning] ugyldig, for så vidt som den er i strid med artikel 3, stk. 7, i antidumpinggrundforordningen, eftersom der ikke på korrekt vis blev sondret mellem virkningerne af andre kendte skadevoldende faktorer og virkningerne af den dumpingimport, som angiveligt havde fundet sted?

7) I hvilket omfang kan medlemsstaternes domstole anvende Domstolens fortolkning af [den omtvistede forordning] i forbindelse med [dom Brosmann Footwear (HK) m.fl. mod Rådet (C-249/10 P, EU:C:2012:53) og Zhejiang Aokang Shoes mod Rådet (C-247/10 P, EU:C:2012:710)] med henblik på at fastslå, at told ikke var skyldig efter lovgivningen, jf. EF-toldkodeksens artikel 236, for virksomheder, der som appellanterne i Brosmann-dommen og Zhejiang Aokang-dommen ikke indgik i stikprøven, men som indgav anmodninger om markedsøkonomisk behandling og individuel behandling, som ikke blev undersøgt?«

B – *Sag C-34/14*

33. Finanzgericht München har forelagt Domstolen følgende spørgsmål:

»1) Er [den omtvistede forordning] og [forordningen om forlængelse] i det hele gyldige, for så vidt som de ikke blev annulleret ved [dommene Brosmann Footwear (HK) m.fl. mod Rådet (C-249/10 P, EU:C:2012:53) og Zhejiang Aokang Shoes mod Rådet (C-247/10 P, EU:C:2012:710)?

2) Såfremt spørgsmål 1 besvares benægtende, men de anførte forordninger ikke er ugyldige i det hele:

   a) I forhold til hvilke eksportører og producenter i Kina og Vietnam, som Puma i perioden 2006-2011 købte varer hos, er [den omtvistede forordning] og [forordningen om forlængelse] ugyldige?

b) Udgør hel eller delvis annullation af de anførte forordninger hændelige omstændigheder eller force majeure i den forstand, hvori disse udtryk er anvendt i toldkodeksens artikel 236, stk. 2, andet afsnit?«

IV – **Analyse**

A – *Formaliteten vedrørende ulovlighedsindsigelsen mod den omtvistede forordning og forordningen om forlængelse*

34. Rådet og Kommissionen mener ikke, at sagsøgerne i hovedsagerne har grundlag for at rejse en ulovlighedsindsigelse mod den omtvistede forordning ved de forelæggende retter. For det første havde Puma mulighed for at iværksætte et annullationssøgsmål til prøvelse af forordningen for EU's retsinstanser. Kommissionen har således henvist til retspraksis i dommen i sagen TWD Textilwerke Deggendorf[14], hvorefter en retsundergiven ikke kan anfægte lovligheden af en EU-retsakt ved en ugyldighedsindsigelse for en national domstol, når den retsundergivne kunne have anfægtet denne retsakt ved et direkte annullationssøgsmål, men har ladet den bindende frist i denne henseende udløbe[15].

35. For det andet mener Rådet og Kommissionen, at sagsøgerne i hovedsagerne ligeledes havde mulighed for at iværksætte et søgsmål på grundlag af grundforordningens artikel 11, stk. 8, hvorefter en importør kan anmode om tilbagebetaling af told, der er opkrævet, når det påvises, at den dumpingmargen, på grundlag af hvilken tolden er betalt, er blevet elimineret eller reduceret til et niveau, der er lavere end den gældende toldsats. Ifølge disse institutioner kan sagsøgerne i hovedsagerne således ikke omgå de krav og frister, der er fastsat i denne bestemmelse, ved at nedlægge påstand om, at ugyldighed fastslås, ved en national domstol. Derfor bør retspraksis i dommen i sagen TWD Textilwerke Deggendorf[16] ligeledes anvendes i denne situation.

36. For det tredje mener Rådet og Kommissionen ikke, at importører som C & J Clark og Puma kan påberåbe sig en påstået tilsidesættelse af retten til at få undersøgt en anmodning om markedsøkonomisk behandling og individuel behandling med henblik på at få erklæret den omtvistede forordning og forordningen om forlængelse ugyldige. Ifølge disse institutioner er denne rettighed en subjektiv rettighed, som alene indrømmes de eksporterende producenter, som har indgivet en sådan anmodning.

37. Jeg skal først gøre opmærksom på fast retspraksis, hvorefter et retssubjekts mulighed for for den forelæggende ret at gøre gældende, at bestemmelser i Unionens retsakter er ugyldige, forudsætter, at denne part ikke i medfør af artikel 263 TEUF havde ret til at anlægge et direkte søgsmål til prøvelse af disse bestemmelser. Det følger imidlertid af denne retspraksis, at et sådant direkte søgsmål utvivlsomt skulle antages til realitetsbehandling[17].

38. Hvad nærmere bestemt angår de forordninger, der indfører antidumpingtolden, har Domstolen fastslået, at de, selv om de ved deres art og rækkevidde har regelskabende karakter, kan berøre de producenter og eksportører af den pågældende vare, som på grundlag af oplysninger om deres forretningsforhold hævdes at have gjort sig skyldige i dumping, umiddelbart og individuelt. Dette er i almindelighed tilfældet for de producent- og eksportvirksomheder, der kan godtgøre, at det er dem, der er tale om i Rådets eller Kommissionens retsakter, eller at de har været inddraget i de forudgående

14 — C-188/92, EU:C:1994:90.

15 — Præmis 17 og 18.

16 — C-188/92, EU:C:1994:90.

17 — Dom Valimar (C-374/12, EU:C:2014:2231, præmis 28 og 29 og den deri nævnte retspraksis). Jf. desuden dom TMK Europe (C-143/14, EU:C:2015:236, præmis 18).

undersøgelser. Det samme gælder for de importører af den pågældende vare, hvis videresalgspriser er lagt til grund ved fastsættelsen af eksportpriserne, og som derfor er berørt af konstateringerne om, at der foreligger dumping [18]. Domstolen har desuden fastslået, at importører med tilknytning til eksportører fra et tredjeland, hvis varer pålægges en antidumpingtold, kan anlægge sag til prøvelse af en forordning om indførelse af denne told, bl.a. når eksportprisen er blevet fastlagt på grundlag af de pågældende importørers videresalgspriser på markedet i Fællesskabet, samt når selve antidumpingtolden beregnes på grundlag af disse videresalgspriser [19].

39. I hovedsagerne har Kommissionen gjort gældende, at Puma er en »Original equipment manufacturer« [20] og derfor, ifølge Domstolens praksis, ikke kunne rejse en ulovlighedsindsigelse. På retsmødet gav Kommissionen udtryk for det synspunkt, at det samme var tilfældet med C & J Clark.

40. Det er korrekt, at Domstolen i dommene i sagerne Nashua Corporation m.fl. mod Kommissionen og Rådet [21] samt Gestetner Holdings mod Rådet og Kommissionen [22] uden at tillægge det nogen betydning, om sagsøgerne var importører eller eksportører, tog hensyn til de særlige omstændigheder ved forretningsforbindelserne mellem disse, der blev anset for OEM-virksomheder, og de producenter, som antidumpingforanstaltningerne vedrørte. Den fastslog således, at disse OEM-virksomheder i betragtning af disse forbindelser var berørt af konstateringerne vedrørende den påtalte dumping, og at de følgelig var umiddelbart og individuelt berørt af de pågældende forordningers bestemmelser vedrørende producenternes dumping [23], hvilket medførte retten til at indlede et annullationssøgsmål til prøvelse af disse forordninger.

41. Domstolen bemærkede nærmere bestemt, at der ved beregningen af den normale værdi blev fastsat en lavere sats for de eksporterende producenters fortjenstmargen på grund af de særlige omstændigheder ved deres forretningsforbindelse med OEM-virksomhederne, hvilket medførte en anden dumpingmargen end den, der var fastsat for salg af de pågældende varer under eksportørens eget mærke. Der er således taget hensyn til alle dumpingmargener ved beregningen af antidumpingtolden. Domstolen bemærkede ligeledes, at de pågældende erhvervsdrivende, herunder OEM-virksomhederne, blev identificeret af EU-institutionerne [24]. Der var følgelig ingen tvivl om, at disse OEM-virksomheder var blevet berørt af undersøgelsen og individuelt berørt af de pågældende forordninger.

42. Dette er ikke tilfældet i de sager, som her er blevet forelagt.

43. Her fremgår det hverken af den omtvistede forordning og forordningen om forlængelse eller af sagens akter, at dumpingmargenen er blevet fastsat på grundlag af oplysninger og økonomiske data, der er fremlagt af C & J Clark og Puma. Kommissionen har henvist til 119. og 120. betragtning til den midlertidige forordning og til 132. - 135. betragtning til den omtvistede forordning for at påvise, at sagsøgerne i hovedsagerne kunne have indledt et annullationssøgsmål til prøvelse af disse forordninger.

44. I 119. og 120. betragtning til den midlertidige forordning anføres det blot, at valget af referencestat med henblik på fastsættelsen af den normale værdi, dvs. Den Føderative Republik Brasilien, ifølge en række parter ikke var det mest egnede valg, for så vidt som der var visse omkostninger, som kinesiske og vietnamesiske eksporterende producenter ikke afholdt, såsom dem vedrørende forskning og

18 — Dom Valimar (C-374/12, EU:C:2014:2231, præmis 30 og 31 og den deri nævnte retspraksis).

19 — Ibidem (præmis 32 og den deri nævnte retspraksis).

20 — Herefter »OEM-virksomhed«. En OEM-virksomhed er af Domstolen defineret som en leverandør under eget mærke af produkter fremstillet af andre virksomheder (jf. dom Nashua Corporation m.fl. mod Kommissionen og Rådet (C-133/87 og C-150/87, EU:C:1990:115, præmis 3)).

21 — C-133/87 og C-150/87, EU:C:1990:115.

22 — C-156/87, EU:C:1990:116.

23 — Domme Nashua Corporation m.fl. mod Kommissionen og Rådet (C-133/87 og C-150/87, EU:C:1990:115, præmis 16-20) og Gestetner Holdings mod Rådet og Kommissionen (C-156/87, EU:C:1990:116, præmis 19-23).

24 — Ibidem.

udvikling, og de blev således overvæltet på kunderne, hvorimod disse omkostninger blev afholdt af de brasilianske producenter. Disse parter rejste tvivl om valget af denne stat, da der rent faktisk ikke fandtes nogen OEM-virksomheder, hvilket medførte en forskel i omkostningsstrukturen mellem de stater, som var omfattet af antidumpingforanstaltningerne, og Den Føderative Republik Brasilien. Det anføres således blot i 120. betragtning til den midlertidige forordning, at denne forskel ikke begrunder en afvisning af Den Føderative Republik Brasilien som en egnet referencestat, og at der kan foretages justeringer for sådanne omkostninger i forbindelse med fastsættelsen af den normale værdi.

45. Hvad angår 132. - 135. betragtning til den omtvistede forordning kan det konstateres, at de tager sigte på at begrunde en justering af den normale værdi for at tage hensyn til forskelle i omkostninger til forskning og udvikling i de stater, som er berørt af antidumpingforanstaltningerne, og referencestaten.

46. Det må således konstateres, at en læsning af betragtningerne ikke giver grundlag for at hævde, at C & J Clark og Puma har tilvejebragt oplysninger og økonomiske data, som har gjort det muligt at beregne dumpingmargenen og herved individualisere dem i forhold til andre erhvervsdrivende.

47. I øvrigt er det vigtigt at nævne FESI mod Rådet-kendelsen [25] i forbindelse med et annullationssøgsmål anlagt af Fédération européenne de l'industrie du sport (FESI), som Puma er medlem af, til prøvelse af forordningen om forlængelse. FESI mente, at sammenslutningens medlemmer var individuelt berørt i henhold til retspraksis i dommene Nashua Corporation m.fl. mod Kommissionen og Rådet (C-133/87 og C-150/87, EU:C:1990:115) samt Gestetner Holdings mod Rådet og Kommissionen (C-156/87, EU:C:1990:116). Retten fastslog imidlertid, at FESI ikke var individuelt berørt, som følge af den omstændighed, at sammenslutningens medlemmer havde fremlagt oplysninger og data i den fornyede undersøgelsesperiode [26], efter hvilken periode forordningen om forlængelse blev vedtaget.

48. Retten fastslog nærmere bestemt i nævnte kendelses præmis 49, at »det fremgår [af denne forordning], at EU-institutionerne tog stilling til en række af komplicerede økonomiske spørgsmål med henblik på at forudsige konsekvenserne af, at antidumpingforanstaltningerne udløb. Som følge heraf er justeringen af importprisen i forbindelse med beregningen af underbudsmargenen for at tage hensyn til importørernes omkostninger til design samt forskning og udvikling kun et enkelt element af flere, som fører til en konklusion med hensyn til skade, og på ingen måde kan gøre det muligt at individualisere de parter, som har tilvejebragt disse oplysninger og data på samme måde som de erhvervsdrivende i de sager, der gav anledning til [domme Nashua Corporation m.fl. mod Kommissionen og Rådet (C-133/87 og C-150/87, EU:C:1990:115) samt Gestetner Holdings mod Rådet og Kommissionen (C-156/87, EU:C:1990:116)]«.

49. I øvrigt forklarer Retten i præmis 51 i kendelse FESI mod Rådet (T-134/10, EU:T:2014:143), at »det [ikke] er [...] fastslået, at EU-institutionerne baserede beregningen af dumpingmargenen på de oplysninger og data, som var fremlagt af sagsøgerens medlemmer. Det fremgår af 122. betragtning til forordningen [om forlængelse] og 133. og 135. betragtning til [den omtvistede forordning], at der blev taget hensyn til de omkostninger til design og forskning og udvikling, som er afholdt af de brasilianske producenter, med henblik på en justering på grundlag af forskellen mellem disse omkostninger og de omkostninger til forskning og udvikling, som de vietnamesiske og kinesiske producenter har haft. Det fremgår ganske vist af 135. betragtning til [den omtvistede forordning], at denne justering tager hensyn til eventuelle forskelle mellem OEM-virksomhedernes salg og salget under eget mærke, men dette indebærer ikke, at de data og oplysninger, som sagsøgerens medlemmer har tilvejebragt, er blevet anvendt til at foretage en justering af den normale værdi, hvorved de er blevet individualiseret i forhold til de øvrige erhvervsdrivende«.

25 — T-134/10, EU:T:2014:143.

26 — Præmis 54 i denne kendelse.

50. På baggrund heraf mener jeg, at der er stor sandsynlighed for, at C & J Clark og Puma ikke er individuelt berørt af den omtvistede forordning og af forordningen om forlængelse, og at de følgelig ikke kunne have anlagt et annullationssøgsmål i henhold til artikel 263 TEUF til prøvelse af disse forordninger. I det mindste er det meget tvivlsomt, at et sådant søgsmål ville kunne antages til realitetsbehandling. Jeg gør opmærksom på, at et retssubjekts mulighed for – for den ret, der behandler sagen – at gøre gældende, at bestemmelser i Unionens retsakter er ugyldige, forudsætter, at det er uden for enhver tvivl, at denne part i medfør af artikel 263 TEUF ikke havde ret til at anlægge et direkte søgsmål til prøvelse af disse bestemmelser [27].

51. I betragtning af vanskelighederne forbundet med at fastslå, hvorvidt C & J Clark og Puma havde mulighed for at anlægge et annullationssøgsmål til prøvelse af den omtvistede forordning og forordningen om forlængelse eller ej, mener jeg, at kravet om en effektiv domstolsbeskyttelse medfører, at den ulovlighedsindsigelse mod disse forordninger, som de har rejst for de forelæggende retter, bør antages til realitetsbehandling.

52. For så vidt angår Rådets og Kommissionens argument om, at C & J Clark og Puma havde mulighed for at iværksætte et søgsmål på grundlag af grundforordningens artikel 11, stk. 8, og derfor ikke kan omgå de krav og frister, som er fastsat i denne bestemmelse, ved at nedlægge påstand om, at ugyldighed fastslås, ved en national domstol, mener jeg, at det bør forkastes.

53. Jeg gør opmærksom på, at en importør i henhold til denne bestemmelse kan anmode om tilbagebetaling af told, der er opkrævet, når det påvises, at den dumpingmargen, på grundlag af hvilken tolden er betalt, er blevet elimineret eller reduceret til et niveau, der er lavere end den gældende toldsats. Dette søgsmål vedrører de tilfælde, hvor de pågældende eksporterende producenters adfærd har ændret sig, hvilket har medført enten en ændring af dumpingmargenen, fordi selve normalværdien er blevet ændret (reduceret margen), eller at den pågældende dumping er bragt til ophør (elimineret margen). I disse præcise tilfælde anfægter importørerne ikke lovligheden af den antidumpingtold, de er blevet pålagt, men gør gældende, at der er sket en ændring af situationen, som har en direkte indvirkning på den dumpingmargen, der oprindeligt blev fastsat.

54. Det fremgår således klart, at det søgsmål, som grundforordningens artikel 11, stk. 8, giver mulighed for, adskiller sig fra det, der iværksættes for de forelæggende retter, hvormed sagsøgerne i hovedsagerne med deres ulovlighedsindsigelse til prøvelse af den omtvistede forordning ønsker at få fastslået, at den antidumpingtold, som de har betalt til de kompetente offentlige myndigheder, er ulovlig, således at de kan kræve godtgørelse heraf på grundlag af toldkodeksens artikel 236.

55. Endelig er jeg ikke enig med Rådet og Kommissionen i, at importører som C & J Clark og Puma ikke kan påberåbe sig en påstået tilsidesættelse af retten til at få undersøgt en anmodning om markedsøkonomisk behandling eller individuel behandling med henblik på at få erklæret den omtvistede forordning og forordningen om forlængelse ugyldige.

56. Jeg gør opmærksom på, at Domstolen gentagne gange har haft anledning til at undersøge gyldigheden af en antidumpingforordning i forbindelse med en ulovlighedsindsigelse rejst af en importør, som skulle betale eller havde betalt antidumpingtold. I den sag, der gav anledning til Ikea Wholesale- dommen [28], havde Domstolen således lejlighed til at undersøge gyldigheden af en antidumpingforordning, navnlig hvad angår beregningen af den berørte vares »konstruerede« normale værdi og metoden med »nulstilling« i forbindelse med konstateringen af den samlede dumpingmargen [29]. I den sag, der gav anledning til Valimar-dommen [30], undersøgte den gyldigheden af en antidumpingforordning i lyset af metoden til beregning af eksportprisen i forbindelse med en

27 — Jf. punkt 37 i dette forslag til afgørelse.

28 — C-351/04, EU:C:2007:547.

29 — Præmis 43-57.

30 — C-374/12, EU:C:2014:2231.

fornyet undersøgelse som følge af udløbet af antidumpingforanstaltninger [31]. I en nyere sag, som gav anledning til dommen TMK Europe [32], blev Domstolen anmodet om at efterprøve, om andre faktorer end dem, der vedrører import, kunne have været så betydelige, at der kunne opstå tvivl om, hvorvidt der var en årsagsforbindelse mellem den skade, som fællesskabsbranchen havde lidt, og den import, som var genstand for dumping, hvorved den pågældende antidumpingforordning var ugyldig [33].

57. I ingen af disse sager udtrykte Domstolen tvivl om importørernes mulighed for at påberåbe sig tilsidesættelsen af retten til, at der anvendes en bestemt metode til beregningen af den normale værdi eller eksportprisen med henblik på fastsættelsen af antidumpingtolden.

58. Som vi har set, berører antidumpingforordningerne nemlig ikke importører som dem, de pågældende sager vedrørte, eller som C & J Clark og Puma på grundlag af visse egenskaber, som er særlige for disse, eller på grund af en faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre, men alene på grund af deres objektive egenskab af importører af de pågældende varer og i samme omfang som enhver anden erhvervsdrivende, der aktuelt eller potentielt befinder sig i en tilsvarende situation [34].

59. Som importører af varer, der er pålagt antidumpingtold, vil virkningerne af den forordning, som pålægger denne told, berøre dem direkte, for så vidt som de vil skulle betale denne told, der ofte udgør et anseligt beløb. Når en eksporterende producent indrømmes markedsøkonomisk behandling, påvirker det fastsættelsen af den normale værdi og i sidste ende dumpingmargenen og den antidumpingtold, der pålægges [35]. På samme måde har indrømmelsen af individuel behandling den konsekvens, at der anvendes en individuel toldsats for de eksporterende producenter, der opfylder de nødvendige betingelser, hvorved der sondres mellem disse og andre eksporterende producenter [36], og ofte med den konsekvens, at de skal betale en lavere antidumpingtold.

60. På baggrund af det ovenstående mener jeg, at den ulovlighedsindsigelse, der er rejst af C & J Clark mod den omtvistede forordning og af Puma mod den samme forordning og forordningen om forlængelse, kan antages til realitetsbehandling.

B – *Den omtvistede forordnings gyldighed*

61. Det skal nævnes, at den forelæggende ret i sag C-34/14 henviser til gyldigheden af den omtvistede forordning og forordningen om forlængelse. Hvad dette angår præciserer den, at dens betragtninger i anmodningen om præjudiciel afgørelse begrænser sig til indsigelserne mod den omtvistede forordnings lovlighed, da denne udgør grundforordningen, mens forordningen om forlængelse blot forlængede gyldigheden af antidumpingforanstaltningen [37]. Som det vil fremgå, gælder undersøgelsen af denne rets præjudicielle spørgsmål om den omtvistede forordning og de konklusioner, jeg vil drage i denne forbindelse, også for forordningen om forlængelse, for så vidt som denne foreskriver de samme metoder, som anvendes til fastsættelsen af den endelige antidumpingtold.

31 — Præmis 39-61.

32 — C-143/14, EU:C:2015:236.

33 — Præmis 31-45.

34 — Dom Valimar (C-374/12, EU:C:2014:2231, præmis 37).

35 — Jf. grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra b), og artikel 11.

36 — Jf. grundforordningens artikel 9, stk. 5.

37 — Jf. 519. betragtning til forordningen om forlængelse.

1. Undersøgelsen af anmodningerne om markedsøkonomisk behandling og individuel behandling

62. De første spørgsmål i den foreliggende sag kræver, at Domstolen tager stilling til, hvorvidt den omtvistede forordning er ugyldig på grund af en tilsidesættelse af grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra b) og c), og artikel 9, stk. 5. C & J Clark og Puma mener nemlig, at disse bestemmelser er blevet tilsidesat, for så vidt som de anmodninger om markedsøkonomisk behandling og individuel behandling, der er indgivet af de eksporterende producenter, som ikke er omfattet af stikprøven, og som de har importeret de pågældende varer fra, ikke er blevet undersøgt af Kommissionen.

63. Jeg skal i denne henseende gøre opmærksom på, at Domstolen i domme Brosmann Footwear (HK) m.fl. mod Rådet (C-249/10 P, EU:C:2012:53) og Zhejiang Aokang Shoes mod Rådet (C-247/10 P, EU:C:2012:710) fastslog, at Kommissionen har pligt til at tage stilling til en anmodning fra en operatør, som ønsker at drage fordel af den markedsøkonomiske behandling, selv om operatøren ikke indgår i stikprøven [38].

64. Den fastslog således, at »grundforordningens artikel 2, stk. 7, indgår i denne forordnings bestemmelser om fastsættelsen af den normale værdi, mens samme forordnings artikel 17 vedrørende stikprøveudtagning indgår i bestemmelserne om tilgængelige metoder til fastsættelse af dumpingmargenen. Det drejer sig følgelig om bestemmelser med forskelligt indhold og formål« [39].

65. Domstolen tilføjede, at grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra b), »fastlægger [...] forpligtelsen til at fastsætte den normale værdi i overensstemmelse med samme bestemmelses stk. 1-6, hvis det på grundlag af velbegrundede krav herom fra én eller flere producenter er påvist, at de markedsøkonomiske principper er fremherskende for denne producent eller disse producenter. En sådan forpligtelse vedrørende anerkendelsen af de økonomiske betingelser, hvorunder hver enkelt producent virker med hensyn til fremstilling og salg af den berørte samme vare, er ikke betinget af, hvorledes dumpingmargenen er beregnet« [40].

66. Efter på denne baggrund at have fastslået, at de appellerede domme skulle ophæves, og at sagerne var modne til påkendelse, fastslog Domstolen, at den omtvistede forordning skulle annulleres for så vidt den angik sagsøgerne i begge sagerne [41].

67. Mens Domstolen rent faktisk i præmis 32 i dom Zhejiang Aokang Shoes mod Rådet (C-247/10 P, EU:C:2012:710) anførte, at »Retten uberettiget, i den appellerede doms præmis 91, afviste sagsøgerens argumentation om, at Kommissionen i henhold til grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra b) og c), var forpligtet til at undersøge anmodninger om markedsøkonomisk behandling eller individuel behandling fra operatører, der ikke indgik i stikprøven«, og mens den således af denne grund ophævede denne dom, fastslog den derimod efterfølgende alene, at Kommissionen var forpligtet til at træffe afgørelse om en anmodning om markedsøkonomisk behandling. Domstolen tog således ikke stilling til spørgsmålet om, hvorvidt Kommissionen ligeledes er forpligtet til at undersøge en anmodning om individuel behandling.

68. Derfor skal det nu efterprøves, hvorvidt Kommissionen har en sådan forpligtelse.

69. Kommissionen mener ikke, den er forpligtet til at undersøge anmodninger om individuel behandling fra eksporterende producenter, som ikke indgår i stikprøven, når den i henhold til grundforordningens artikel 17, stk. 3, har konstateret, at beregningen af individuelle dumpingmargener ville være urimeligt byrdefuld og hindre en rettidig afslutning af undersøgelsen.

38 — Jf. henholdsvis præmis 36-38 og præmis 29-32 i disse domme.

39 — Jf. henholdsvis præmis 37 og præmis 33 i nævnte domme.

40 — Jf. henholdsvis præmis 38 og præmis 30 i samme domme.

41 — Jf. henholdsvis præmis 40-43 og præmis 34-37 i nævnte domme.

70. Jeg er ikke enig i dette synspunkt.

71. Jeg mener nemlig, at bestemmelserne om individuel behandling, ligesom bestemmelserne om markedsøkonomisk behandling, er forskellige i indhold og formål fra grundforordningens artikel 17, stk. 3.

72. Individuel behandling kan kun indrømmes eksporterende producenter i stater uden markedsøkonomi. Når en eksporterende producent indrømmes individuel behandling, kan denne få fastsat en individuel antidumpingtold, der i de fleste tilfælde vil være lavere end den enhedstakst, som pålægges de eksporterende producenter i en stat, som ikke har markedsøkonomi. For at kunne drage fordel af en sådan behandling skal den eksporterende producent fremlægge adskillige oplysninger for Kommissionen, der godtgør, at den pågældende driver virksomhed uafhængigt af staten, dvs. frit, i retlig og faktisk forstand, kan bestemme sit eksportsalg. Producenten skal navnlig godtgøre, at den pågældende frit kan tilbageføre kapital og fortjeneste, såfremt virksomheden er helt eller delvist udenlandsk ejet, at eksportpriser og -mængder og salgsbetingelser fastsættes frit, eller at størstedelen af aktierne tilhører private [42].

73. Grundforordningens artikel 9, stk. 5, opstiller således de kriterier, der skal være opfyldt, for at en producent kan drage fordel af individuel behandling. Såfremt disse kriterier er opfyldt, vil indrømmelsen af individuel behandling kunne anvendes til at fastsætte metoden til at beregne den normale værdi [43]. Først efter at have anvendt denne metode til beregning af den normale værdi og efter at have fastsat eksportprisen på grundlag af de oplysninger, som er fremlagt af de eksporterende producenter, som er blevet indrømmet individuel behandling, vil dumpingmargenen blive fastsat. På dette tidspunkt kan disse eksporterende producenter i henhold til grundforordningens artikel 17, stk. 3, anmode om, at denne margen beregnes individuelt. Kommissionen kan derefter imødekomme denne anmodning eller, hvis den skønner, at antallet af eksporterende producenter er så stort, at det ville være urimeligt byrdefuldt og hindre en rettidig afslutning af undersøgelsen, hvis der skal foretages individuelle undersøgelser, afvise anmodningen og fastsætte en dumpingmargen, der gælder for hele landet.

74. Det er derfor tydeligt, at en anmodning om individuel behandling, på samme måde som en anmodning om markedsøkonomisk behandling, bør adskilles fra anmodningen om en individuel dumpingmargen. Jeg mener således ikke, at Kommissionen kunne udstrække anvendelsen af grundforordningens artikel 17, stk. 3, til anmodninger om individuel behandling, og den havde pligt til at undersøge sådanne anmodninger.

75. Henset til det ovenstående mener jeg, at det må fastslås, at den omtvistede forordning er ugyldig, for så vidt som Kommissionen ikke undersøgte anmodningerne om markedsøkonomisk behandling og individuel behandling fra de kinesiske og vietnamesiske eksporterende producenter, som ikke indgik i stikprøven, i strid med kravene i grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra b), og artikel 9, stk. 5. Da forordningen om forlængelse forlænger varigheden af den antidumpingtold, som er fastsat ved den omtvistede forordning [44], bør denne ligeledes erklæres ugyldig.

42 — Jf. grundforordningens artikel 9, stk. 5, litra a)-c).

43 — Jf. dom Brosmann Footwear (HK) m.fl. mod Rådet (T-401/06, EU:T:2010:67, præmis 78), hvori Retten, med rette, konstaterede dette, dog uden at drage den korrekte konsekvens heraf.

44 — Jf. 519. betragtning til og artikel 1, stk. 3, i forordningen om forlængelse.

2. Konsekvenserne af overskridelsen af tremånedersfristen for undersøgelsen af anmodningerne om markedsøkonomisk behandling og individuel behandling

76. Med spørgsmål 2 og 3 i sag C-659/13 og spørgsmål 1 i sag C-34/14 anmodes Domstolen om at afgøre, hvorvidt den omtvistede forordning er ugyldig, for så vidt som Kommissionen ikke tog stilling til anmodningerne om markedsøkonomisk behandling fra de eksporterende producenter, som indgik eller ikke indgik i stikprøven, inden for fristen på tre måneder.

77. Ifølge sagsøgerne i hovedsagerne fremgår det af dom Brosmann Footwear (HK) m.fl. mod Rådet (C-249/10 P, EU:C:2012:53), at den omstændighed, at Kommissionen ikke overholdt den frist på tre måneder, der er fastsat i grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra c), til at afgøre, hvorvidt en eksporterende producent opfylder betingelserne for at drage fordel af markedsøkonomisk behandling, automatisk medfører, at den omtvistede forordning er ugyldig. Rådet og Kommissionen mener derimod bl.a., at det fremgår af dom Ningbo Yonghong Fasteners mod Rådet (C-601/12 P, EU:C:2014:115), at den manglende overholdelse af denne frist kun kan medføre annullation af den omtvistede forordning, hvis sagsøgerne i hovedsagerne godtgør, at Rådet kunne have vedtaget en anden forordning, som var mere gunstig for deres interesser, hvis fristen ikke var blevet overskredet.

78. Jeg gør opmærksom på, at det fremgår af dommen i sagen Brosmann Footwear (HK) m.fl. mod Rådet [45], at appellanterne med deres tredje anbringende gjorde gældende, at Retten havde begået en retlig fejl ved at fastslå, at de ikke kunne påberåbe sig grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra c), for så vidt angik deres egne anmodninger om markedsøkonomisk behandling, idet perioden på tre år »vedrør[te] tilfælde, hvor Kommissionen [var] forpligtet til at undersøge« anmodningerne om markedsøkonomisk behandling eller om individuel behandling [46]. I sin undersøgelse af dette anbringende henviste Domstolen ganske enkelt til denne bestemmelse, hvorefter spørgsmålet om, hvorvidt producenten opfylde de i stk. 7, litra c), første afsnit, nævnte kriterier for at få markedsøkonomisk behandling, skal afgøres inden tre måneder efter iværksættelsen af undersøgelsen [47]. I øvrigt blev Rettens dom i denne sag ikke alene ophævet på grundlag af dette anbringende, men ligeledes på grundlag af sagsøgernes to første anbringender [48].

79. Jeg finder det derfor vanskeligt på grundlag af dommen i sagen Brosmann Footwear (HK) m.fl. mod rådet [49] at konkludere, at Domstolen fastslog, at den manglende overholdelse af fristen på tre måneder i grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra c), automatisk medfører, at den omtvistede forordning er ugyldig. I øvrigt forklarede Domstolen i præmis 35 i dommen i sagen Ningbo Yonghong Fasteners mod Rådet [50], at den i dom Brosmann Footwear (HK) m.fl. mod Rådet (C-249/10 P, EU:C:2012:53) ikke gav nogen anvisninger med hensyn til konsekvenserne af, at en sådan frist ikke er overholdt.

80. For så vidt angår dom Ningbo Yonghong Fasteners mod Rådet (C-601/12 P, EU:C:2014:115) mener jeg, i modsætning til, hvad Rådet og Kommissionen har hævdet, ikke, at det er slået klart fast, at manglende overholdelse af denne frist kun kan medføre annullation af den omtvistede forordning, hvis sagsøgerne påviser, at Rådet kunne have vedtaget en forordning, der i større grad end den omtvistede forordning tilgodeså deres interesser, såfremt fristen ikke var blevet overskredet. I den sag, som gav anledning til denne dom, skulle Domstolen i en appel bedømme to anbringender vedrørende Rettens fortolkning af grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra c), andet afsnit, om fristen for at fremsætte en anmodning om markedsøkonomisk behandling. Domstolen afviste det første

45 — C-249/10 P, EU:C:2012:53.

46 — Præmis 25.

47 — Præmis 39.

48 — Præmis 40.

49 — C-249/10 P, EU:C:2012:53.

50 — C-601/12 P, EU:C:2014:115.

anbringende [51]. For så vidt angår det andet anbringende anførte Domstolen blot, at sagsøgeren havde foretaget en urigtig læsning af den appellerede dom [52], og at det »[u]nder disse omstændigheder, og uden at det er nødvendigt at tage stilling til, hvorvidt den frist, der er fastsat i [denne bestemmelse], udgør en processuel garanti, der skal beskytte sagsøgerens ret til et forslag, bør [...] fastslås, at [dette anbringende] er faktuelt ukorrekt og derfor bør anses for ugrundet« [53].

81. Ganske vist fastslog Domstolen i den nævnte doms præmis 42, at »[d]e argumenter, som sagsøgeren havde fremført i forbindelse med [dette] anbringende, [...] under alle omstændigheder [var] ugyldige, for så vidt som sagsøgeren ikke havde anført nogen omstændigheder, som kunne begrunde, at det ikke kunne udelukkes, at afgørelsen om markedsøkonomisk behandling eller den omtvistede forordning i højere grad havde tilgodeset virksomhedens interesser, hvis den pågældende frist var blevet overholdt, navnlig fordi sagsøgeren ikke over for Domstolen havde anfægtet den appellerede doms konklusioner med hensyn til selve afgørelsen om markedsøkonomisk behandling«. Denne yderligere betragtning giver anledning til at formode, at Domstolen rent faktisk er enig i Rettens praksis med hensyn til konsekvenserne af manglende overholdelse af fristen på tre måneder i grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra c), andet afsnit [54]. Man kan dog ikke udlede en klar konklusion af denne retspraksis, og de foreliggende sager giver Domstolen en anledning til at præcisere sin holdning.

82. Jeg mener, at den pågældende retspraksis bør bekræftes. Som Retten har fastslået, indeholder grundforordningen nemlig ikke nogen angivelser vedrørende konsekvenserne af Kommissionens overskridelse af tremånedersfristen for indrømmelse af markedsøkonomisk behandling, hvilket derimod er tilfældet angående andre processuelle frister i denne forordning [55]. På samme måde kaster de forarbejder, der førte til, at grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra c), blev tilføjet, heller ikke mere lys over spørgsmålet, da de kun angiver, at undersøgelsen af anmodningen om markedsøkonomisk behandling bør afsluttes så betids under undersøgelsen, at de øvrige frister respekteres [56].

83. I dommen i sagen Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware mod Rådet [57] blev Domstolen anmodet om at afgøre, hvorvidt den manglende overholdelse af tidagesfristen i grundforordningens artikel 20, stk. 5, burde medføre, at den pågældende forordning, som pålagde antidumpingtolden, skulle annulleres. Ifølge denne bestemmelse skal Kommissionen give de pågældende virksomheder en frist på mindst 10 dage til at fremsætte bemærkninger til de endelige oplysninger om både de kendsgerninger og de betragtninger, på grundlag af hvilke det påtænkes at anbefale indførelse af endelige foranstaltninger. Ligesom grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra c), indeholder den sidstnævnte bestemmelse heller ingen angivelser af konsekvenserne af en manglende overholdelse af denne frist.

84. Domstolen bekræftede Rettens synspunkt og fastslog, »at den manglende overholdelse af [den nævnte frist] kun kunne medføre, at den omtvistede forordning skulle annulleres, for så vidt som det [var] muligt, at den administrative procedure som følge af denne uregelmæssighed ville have kunnet føre til et andet resultat, og dermed reelt have påvirket appellantens ret til forsvar« [58]. I denne

51 — Præmis 29-33.

52 — Præmis 39 og 40.

53 — Præmis 41.

54 — Jf. f.eks. domme Shanghai Excell M & E Enterprise og Shanghai Adeptech Precision mod Rådet (T-299/05, EU:T:2009:72), Since Hardware (Guangzhou) mod Rådet (T-156/11, EU:T:2012:431) og Gold East Paper og Gold Huasheng Paper mod Rådet (T-443/11, EU:T:2014:774).

55 — Dom Shanghai Excell M & E Enterprise og Shanghai Adeptech Precision mod Rådet (T-299/05, EU:T:2009:72, præmis 116, 118 og 119).

56 — Jf. meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om behandlingen af lande, der tidligere var lande uden markedsøkonomi, i forbindelse med antidumpingprocedurer og forslag til Rådets forordning (EF) om ændring af forordning nr. 384/96 (KOM(97) 677 endelig udg.). Heller ikke de forarbejder, der førte til vedtagelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1168/2012 af 12.12.2012 om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1225/2009 om beskyttelse mod dumpingimport fra lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Fællesskab (EUT L 344, s. 1), indeholder nærmere oplysninger om formålet med en sådan frist, der blev forlænget til otte måneder.

57 — C-141/08 P, EU:C:2009:598.

58 — Præmis 81 og 107 og den deri nævnte retspraksis.

henseende gjorde den opmærksom på, »at det fremgår af Domstolens praksis, at det ikke kan pålægges appellanten at godtgøre, at Kommissionens beslutning ville have fået et andet indhold, men blot, at en sådan mulighed ikke helt kan udelukkes, da appellanten kunne have forberedt et bedre forsvar, hvis der ikke havde foreligget den formelle fejl« [59].

85. I øvrigt havde Domstolen i den samme dom lejlighed til at tage stilling til, hvilke konsekvenser det ville have, hvis Kommissionen vedtog en afgørelse om indrømmelse af markedsøkonomisk behandling efter tremånedersfristen, som trådte i stedet for den første afgørelse. Domstolen anførte, at grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra c), »[i] lyset af legalitetsprincippet og princippet om god forvaltningsskik [ikke kunne] fortolkes således, at Kommissionen forpligtes til at foreslå Rådet endelige foranstaltninger, hvorved der til skade for den berørte virksomhed fastholdes en fejl i den oprindelige vurdering af de materielle kriterier« [60]. Heraf konkluderede den, »at i tilfælde af, at Kommissionen i løbet af undersøgelsen bliver klar over, at en virksomhed i modsætning til Kommissionens oprindelige vurdering opfylder kriterierne i grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra c), første afsnit, skal den træffe passende foranstaltninger, idet den samtidig sikrer, at de proceduremæssige garantier, der er fastsat i grundforordningen, opfyldes« [61].

86. Retten drog den, efter min opfattelse, korrekte konsekvens, at det må fastslås, at »det ganske vist fremgår af grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra c), andet afsnit, at en afgørelse om markedsøkonomisk behandling i princippet skal træffes inden tre måneder efter undersøgelsens iværksættelse, og at denne afgørelse er gyldig i hele undersøgelsesperioden, men at den omstændighed, at en afgørelse træffes efter udløbet af denne frist, på EU-rettens nuværende udviklingstrin og ifølge den fortolkning, som EU's retsinstanser har anlagt af denne bestemmelse [...], ikke i sig selv medfører, at forordningen om indførelse af en antidumpingtold annulleres, og desuden vil en sådan afgørelse kunne ændres i løbet af proceduren, hvis det viser sig, at den er forkert« [62].

87. På baggrund af det ovenstående mener jeg, at Domstolen bør stadfæste Rettens praksis, hvorefter en overskridelse af fristen i grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra c), andet afsnit, ikke kan anses for automatisk at føre til annullation af Rådets forordning om indførelse af endelig antidumpingtold. En overskridelse af fristen kan således kun medføre en sådan annullation, hvis sagsøgeren godtgør, at Rådet kunne have vedtaget en forordning, der i større grad end den omhandlede forordning tilgodeså sagsøgerens interesser, hvis fristen ikke var blevet overskredet [63].

88. Det bør fastslås, at sagsøgerne i hovedsagerne ikke har fremlagt nogen oplysninger, der godtgør, at Rådet kunne have vedtaget en forordning, der i større grad tilgodeså deres interesser, hvis Kommissionen havde overholdt fristen.

89. Jeg mener derfor ikke, at overskridelsen af fristen i grundforordningens artikel 2, stk. 7, litra c), andet afsnit, har givet anledning til faktorer, som kan påvirke dens gyldighed.

59 — Præmis 94.

60 — Præmis 111.

61 — Præmis 112.

62 — Dom Since Hardware (Guangzhou) mod Rådet (T-156/11, EU:T:2012:431, præmis 167).

63 — Ibidem (præmis 160 og den deri nævnte retspraksis).

3. Fastsættelsen af dumpingmargenen

90. Med sit første spørgsmål i sag C-34/14 ønsker den forelæggende ret ligeledes svar på spørgsmålet om, hvorvidt den omtvistede forordning er ugyldig på grund af en tilsidesættelse af grundforordningens artikel 9, stk. 6, for så vidt som der ved beregningen af den vejede gennemsnitlige dumpingmargen for stikprøven ikke blev taget hensyn til Golden Steps margen – det eneste selskab, som er blevet indrømmet markedsøkonomisk behandling – og dette selskabs margen således ikke har haft nogen indflydelse på den vejede gennemsnitlige dumpingmargen, som er blevet anvendt for de kinesiske eksporterende producenter, som ikke indgik i denne stikprøve.

91. Jeg kan forstå, at Kommissionen, ifølge den forelæggende ret, havde pligt til at beregne individuelle dumpingmargener vedrørende eksporterende producenter, der indgik i stikprøven, og derefter beregne den vejede gennemsnitlige dumpingmargen, hvor Golden Steps individuelle margen var indregnet.

92. Hvad dette angår mener jeg, at den forelæggende ret anlægger en forkert fortolkning af grundforordningens bestemmelser. I henhold til denne forordnings artikel 2, stk. 11, »skal forekomsten af dumpingmargener i undersøgelsesperioden normalt fastslås på grundlag af en sammenligning mellem den normale værdi beregnet som et vejet gennemsnit og det vejede gennemsnit af priserne for alle eksporttransaktioner til Fællesskabet eller ved en sammenligning mellem den individuelle normale værdi og de individuelle eksportpriser ved salg til Fællesskabet, dvs. på grundlag af hver enkelt transaktion«. Dette stykke udelukker ikke anvendelsen af stikprøver. På baggrund af denne bestemmelse var Kommissionen fuldt ud berettiget til at beregne en vejet gennemsnitlig dumpingmargen for de eksporterende producenter, der indgik i stikprøven, for så vidt som ingen af disse eksporterende producenter var blevet indrømmet markedsøkonomisk behandling eller individuel behandling på det tidspunkt, hvor den midlertidige forordning blev vedtaget [64].

93. Desuden skal det vedrørende den metode, der anvendes til at fastsætte dumpingmargenen for de eksporterende producenter, som har samarbejdet i undersøgelsen, men ikke indgik i stikprøven, bemærkes, at Kommissionen har anvendt grundforordningens artikel 9, stk. 6. Det fremgår således af 135. betragtning til den midlertidige forordning, at dumpingmargenen for disse eksporterende producenter, som ikke har været genstand for en individuel behandling, blev beregnet på grundlag af det vejede gennemsnit af dumpingmargenerne for de virksomheder, der indgik i stikprøven. Efter at der var fastsat en dumpingmargen for de stikprøveudvalgte kinesiske eksporterende producenter og en for de stikprøveudvalgte vietnamesiske eksporterende producenter, blev disse dumpingmargener også anvendt for alle andre eksporterende producenter i Kina og Vietnam [65].

94. Mellem vedtagelsen af den midlertidige forordning og den omtvistede forordning indrømmede Kommissionen Golden Step, som indgik i stikprøven, markedsøkonomisk behandling, da den i lyset af de oplysninger, som dette selskab havde fremlagt, vurderede, at den burde revidere den oprindelige afgørelse og indrømme selskabet markedsøkonomisk behandling [66]. Der blev således beregnet en individuel dumpingmargen for dette selskab [67]. Den anvendte beregningsmetode blev derimod ikke ændret, hvilket indebærer, at Kommissionen anvendte grundforordningens artikel 9, stk. 6 [68], og der er intet i denne forordning, der tilkendegiver, at der ikke blev taget hensyn til Golden Steps dumpingmargen i denne beregningsmetode. I denne henseende fremgår det af dommen i sagen Zhejiang Aokang Shoes mod Rådet [69], at Retten fastslog, at Golden Steps dumpingmargen blev taget i betragtning med henblik på stikprøvens vejede gennemsnitlige dumpingmargen [70]. Denne dom blev

64 — Jf. 134. betragtning til den midlertidige forordning.

65 — Jf. 143. betragtning til den midlertidige forordning.

66 — Jf. 70.-72. betragtning til den omtvistede forordning.

67 — Jf. 146. betragtning til denne forordning.

68 — Ibidem.

69 — T-407/06 og T-408/06, EU:T:2010:68.

70 — Præmis 103.

ganske vist ophævet af Domstolen med den begrundelse, at Retten tilsidesatte grundforordningens artikel 2, stk. 7 [71]. Rettens konstatering af, at Golden Steps dumpingmargen var blevet taget i betragtning med henblik på stikprøvens vejede gennemsnitlige dumpingmargen, var dog ikke blevet anfægtet af appellanten.

95. Som følge heraf og henset til ovenstående betragtninger, mener jeg, at dumpingmargenerne for eksporten af fodtøj med overdel af læder med oprindelse i Kina og Vietnam blev fastsat korrekt i den omtvistede forordning. Denne konklusion gælder også vedrørende forordningen om forlængelse, for så vidt som det fremgår heraf, at der blev anvendt den samme beregningsmetode [72].

4. Fastsættelsen af skaden og årsagssammenhængen

96. Med spørgsmål 4, 5 og 6 i sag C-659/13 anmoder den forelæggende ret Domstolen om at afgøre, hvorvidt den omtvistede forordning bør erklæres ugyldig, for så vidt som den tilsidesætter grundforordningens artikel 3-5 og 17 med den begrundelse, at der var for få fællesskabsproducenter, der samarbejdede, at bevismaterialet viste, at skaden for erhvervsgrenen i Fællesskabet blev vurderet på grundlag af materielt ukorrekte data, og at der ikke på korrekt vis blev sondret mellem virkningerne af andre kendte skadevoldende faktorer og virkningerne af den dumpingimport, som angiveligt havde fundet sted.

97. For det første har C & J Clark, i forbindelse med spørgsmål 4, gjort gældende, at EU-institutionerne ikke har kunnet vurdere den skade, som Fællesskabets industrigren har lidt, korrekt, for så vidt som kun 10 fællesskabsproducenter indgik i stikprøven og således tilsluttede sig klagen, hvilket kun repræsenterer 4,2% af fællesskabsproduktionen. Dette er langt fra de 25%, som kræves i grundforordningens artikel 5, stk. 4.

98. Jeg er ikke enig i C & J Clarks synspunkt.

99. Jeg gør opmærksom på, at denne forordnings artikel 5, stk. 1 og 4, bestemmer, at en undersøgelse med henblik på at fastslå forekomsten, omfanget og virkningen af en påstået dumping indledes på grundlag af en klage indgivet af erhvervsgrenen i Fællesskabet eller på dennes vegne. Dette er tilfældet, hvis den har tilslutning fra de producenter i Fællesskabet, hvis produktion af den samme vare udgør mere end 50% af den samlede produktion af samme vare fremstillet af den del af den pågældende erhvervsgren i Fællesskabet, som enten giver udtryk for tilslutning til eller modstand imod klagen. Der indledes dog ikke en undersøgelse, når de producenter i Fællesskabet, der udtrykkeligt giver deres tilslutning til klagen, tegner sig for mindre end 25% af den samlede produktion af samme vare fremstillet af den pågældende erhvervsgren i Fællesskabet.

100. Da antallet af fællesskabsproducenter var højt, besluttede Kommissionen først at indsamle oplysninger om disse producenter ved brug af et spørgeskema om deres klageret. I dette spørgeskema skulle fællesskabsproducenterne bl.a. tilkendegive deres synspunkter med hensyn til en eventuel iværksættelse af en antidumpingundersøgelse, hvorvidt de tilsluttede sig klagen, var imod den eller ikke tog stilling hertil [73]. Som Retten fastslog i dommen i sagen Brosmann Footwear (HK) m.fl. mod Rådet [74], var grundforordningens artikel 5, stk. 4, hjemmel for at anmode om disse oplysninger. Desuden var denne forordnings artikel 4 og 5 bilagt samme spørgeskema. Ligesom Retten mener jeg,

71 — Dom Zhejiang Aokang Shoes mod Rådet (C-247/10 P, EU:C:2012:710, præmis 34).

72 — Jf. 126., 127. og 130. betragtning til denne forordning.

73 — Jf. punkt 43 og bilag 2 til C & J Clarks indlæg. Jf. desuden dom Brosmann Footwear (HK) m.fl. mod Rådet (T-401/06, EU:T:2010:67, præmis 109 og 110). Jeg gør opmærksom på, at Domstolen ophævede denne dom, fordi anmodningen om markedsøkonomisk behandling ikke var blevet undersøgt af Kommissionen. Rettens konstateringer vedrørende disse punkter blev derfor ikke draget i tvivl.

74 — T-401/06, EU:T:2010:67.

at dette viser, at fællesskabsproducenterne derfor vidste, at formålet med spørgeskemaet bl.a. var at afgøre, om de tilsluttede sig klagen eller ikke, og at de til dette formål skulle tilvejebringe forskelligt bevismateriale for, at der forelå dumping, skade og årsagssammenhængen mellem disse to faktorer [75], hvilket udgjorde klagen i henhold til grundforordningens artikel 5, stk. 2.

101. Konklusionen, der kan drages heraf, er simpel. Svaret på spørgeskemaet om klageret var tilstrækkeligt til at påvise, at 814 fællesskabsproducenter, der repræsenterer over 40% af fællesskabsproduktionen, tilsluttede sig klagen, i overensstemmelse med denne forordnings artikel 5, stk. 4 [76]. Først derefter udvalgte Kommissionen, på baggrund af de oplysninger, som disse producenter havde tilvejebragt, dem, som bedst kunne repræsentere erhvervsgrenen i Fællesskabet i en stikprøve, jf. grundforordningens artikel 17 [77].

102. Endvidere fremgår det af spørgsmål 5 i sag C-659/13, at den forelæggende ret også er i tvivl om den omtvistede forordnings gyldighed på grund af en tilsidesættelse af grundforordningens artikel 3, stk. 2, og artikel 296 TEUF, for så vidt som bevismaterialet fra undersøgelsen viste, at skaden for erhvervsgrenen i Fællesskabet blev vurderet på grundlag af materielt ukorrekte data.

103. I denne forbindelse har C & J Clark forklaret, at Kommissionen havde modtaget oplysningsnotater, som drog de oplysninger, der var tilvejebragt af visse fællesskabsproducenter inden for rammerne af antidumpingundersøgelsen, i tvivl. Disse notater gav imidlertid ikke anledning til, at EU-institutionerne ændrede deres konklusioner med hensyn til skaden, og den omtvistede forordning anfører ikke grundene hertil. De tilsidesatte således grundforordningens artikel 3, stk. 2, hvorefter en konstatering af, om der foreligger skade, baseres på positivt bevismateriale og indebærer en objektiv undersøgelse.

104. Det skal bemærkes, at det i denne forordnings artikel 3, stk. 5, anføres, at undersøgelsen af virkningerne af dumpingimporten for den pågældende erhvervsgren i Fællesskabet skal omfatte en vurdering af alle relevante økonomiske faktorer og forhold, der har indflydelse på denne erhvervsgrens situation. Jeg må dog konstatere, at de notater, som C & J Clark nævner, der indgik i bilagene til selskabets indlæg, i realiteten kun er påstande fremsat i pressen om bedrageri og culpa, der angiveligt er begået af EF-fodtøjsproducenter [78]. EU-institutionerne var derfor, i forbindelse med antidumpingundersøgelsen, i deres gode ret til at afvise disse notater som irrelevante og uden beviskraft og koncentrere sig om de mange andre relevante og komplekse beviser, som de pågældende erhvervsdrivende havde tilvejebragt.

105. Endelig har den forelæggende ret i sag C-659/13 med sit sjette spørgsmål spurgt, hvorvidt den omtvistede forordning er ugyldig, for så vidt som den tilsidesætter grundforordningens artikel 3, stk. 7, eftersom der ikke på korrekt vis blev sondret mellem virkningerne af andre kendte skadevoldende faktorer og virkningerne af den dumpingimport, som angiveligt havde fundet sted, hvorved årsagssammenhængen mellem denne import og den skade, som erhvervsgrenen i Fællesskabet havde lidt, ikke var fastsat korrekt.

106. Navnlig undersøgte EU-institutionerne, ifølge C & J Clark, ikke tilstrækkeligt fællesskabsbranchens mangel på konkurrenceevne, virkningen af importen fra tredjelande og virkningen af ophævelsen af kvoter på importen fra Kina.

75 — Præmis 111.

76 — Jf. 155. og 158. betragtning til den omtvistede forordning.

77 — Jf. 65. betragtning til den midlertidige forordning og 57. betragtning til den omtvistede forordning. Jf. desuden punkt 44 i C & J Clarks indlæg.

78 — Jf. ligeledes dom Brosmann Footwear (HK) m.fl. mod Rådet (T-401/06, EU:T:2010:67, præmis 167).

107. Jeg gør opmærksom på, at konstateringen af, om der foreligger skade for erhvervsgrenen i Fællesskabet, i henhold til fast retspraksis kræver, at der foretages en bedømmelse af en række komplicerede økonomiske omstændigheder, og at domstolsprøvelsen af institutionernes skøn således skal begrænses til en kontrol af, at formforskrifterne er overholdt, at de faktiske omstændigheder er materielt rigtige, at der ikke er foretaget en åbenbart urigtig bedømmelse af de faktiske omstændigheder, og at der ikke foreligger magtfordrejning. Dette gælder bl.a. ved fastlæggelsen af de faktorer, der skader den pågældende EF-erhvervsgren i forbindelse med en antidumpingundersøgelse [79].

108. EU-institutionerne er ved fastsættelsen af skaden forpligtet til at undersøge, om den skade, de ønsker at gøre gældende, rent faktisk skyldes import, der er genstand for dumping, og til at se bort fra enhver skade, der skyldes andre faktorer, herunder især den skade, der eventuelt må tilskrives fællesskabsproducenternes egen adfærd [80].

109. Det påhviler i denne forbindelse EU-institutionerne at efterprøve, om virkningerne af disse andre faktorer medførte, at der ikke var nogen årsagssammenhæng mellem dumpingen i forbindelse med dels den omhandlede import, dels den skade, som EF-erhvervsgrenen har lidt. Det påhviler dem ligeledes at sikre, at den skade, der tilskrives andre faktorer, ikke anvendes ved konstateringen af skaden som omhandlet i grundforordningens artikel 3, stk. 7, og at den pålagte antidumpingtold som følge heraf ikke overstiger, hvad der er nødvendigt for at fjerne den skade, der er forvoldt af dumpingimporten. Hvis EU-institutionerne imidlertid konstaterer, at den skade, som dumpingimporten forvoldte – selv i tilfælde, hvor der ses bort fra sådanne faktorer – var væsentlig i henhold til grundforordningens artikel 3, stk. 1, foreligger der følgelig en årsagssammenhæng mellem denne import og den skade, som EF-erhvervsgrenen har lidt [81].

110. Undersøgelsen af, hvorvidt andre faktorer, som der skal tages hensyn til ved fastlæggelsen af skaden, er relevante, indgår i en kompleks økonomisk vurdering, i forbindelse med hvilken EU-institutionerne som nævnt råder over et omfattende skøn. I den foreliggende sag fremgår det tydeligt af den omtvistede forordning, at EU-institutionerne undersøgte, hvorvidt den skade, som fællesskabsproducenterne havde lidt, udsprang af andre faktorer end den import, der var genstand for antidumpingforanstaltningerne, bl.a. EF-erhvervsgrenens manglende konkurrenceevne, virkningen af importen fra tredjelande og virkningen af ophævelsen af kvoter på importen fra Kina [82].

111. På grundlag af de anførte betragtninger mener jeg ikke, at EU-institutionerne begik en fejl ved fastsættelsen af den skade, som erhvervsgrenen i Fællesskabet har lidt, og årsagssammenhængen mellem denne skade og den import, som er berørt af antidumpingforanstaltningerne.

79 — Dom TMK Europe (C-143/14, EU:C:2015:236, præmis 34).

80 — Ibidem (præmis 35).

81 — Ibidem (præmis 36 og 37).

82 — Jf. 222.-238. betragtning til denne forordning og 210.-231. betragtning til den midlertidige forordning. I denne henseende havde Retten i den sag, der gav anledning til dom Brosmann Footwear (HK) m.fl. mod Rådet (T-401/06, EU:T:2010:67), lejlighed til at foretage en grundig undersøgelse af disse faktorer og forkastede anbringendet om, at årsagssammenhængen mellem den import, der var genstand for dumpingen, og den skade, som EF-erhvervsgrenen havde lidt, ikke var tilstrækkeligt godtgjort (præmis 190-200). Jeg gør opmærksom på, at Domstolen, selv om den ophævede denne dom, ikke rejste tvivl om Rettens konstatering i appelsagen.

5. Virkningerne af rapporten fra Tvistbilæggelsesorganets særlige panel og WTO-reglerne på den omtvistede forordnings lovlighed

112. Den forelæggende ret har i forbindelse med det første spørgsmål i sag C-34/14 udtrykt tvivl med hensyn til gyldigheden af den omtvistede forordning, for så vidt som den har hjemmel i grundforordningens artikel 9, stk. 5. Ifølge den forelæggende ret er denne bestemmelse uforenelig med antidumpingaftalens artikel 6.10 og 9.2. Desuden er den omtvistede forordning ugyldig, eftersom Golden Steps dumpingmargen ikke blev beregnet i overensstemmelse med antidumpingaftalens artikel 2.2.2, litra iii), ifølge den rapport fra WTO's Tvistbilæggelsesorgans særlige panel, som fik forelagt tvisten »EU-fodtøj« [83].

113. Det skal bemærkes, at overenskomsten om oprettelse af WTO og de aftaler, der fremgår af bilag 1, 2 og 3 hertil (herefter samlet »WTO-aftalerne«), i henhold til Domstolens faste praksis, efter deres art og opbygning principielt ikke udgør regler, på grundlag af hvilke Domstolen prøver lovligheden af EU-institutionernes retsakter [84]. Kun i det tilfælde, hvor Unionen har søgt at gennemføre en særlig forpligtelse, som den har påtaget sig i medfør af disse aftaler, eller hvor den omhandlede EU-retsakt udtrykkeligt henviser til præcise bestemmelser i disse aftaler, tilkommer det i givet fald Domstolen at efterprøve lovligheden af den omhandlede EU-retsakt og de retsakter, der er vedtaget med henblik på dens anvendelse, i forhold til WTO-aftalerne [85].

114. Ifølge den forelæggende ret fremgår det af tredje betragtning ff. til grundforordningen, at dennes bestemmelser blev ændret på baggrund af de multinationale handelsforhandlinger, der afsluttedes i 1994, og nye aftaler om gennemførelsen af artikel VI i GATT, som antidumpingaftalen indgår i. Derfor »[burde] ordlyden af de nye aftaler *i videst muligt omfang* overføres til [EU-]retten« [86]. EU-lovgiver vedtog således grundforordningen for at opfylde sine internationale forpligtelser, og Domstolen bør derfor efterprøve den omtvistede forordnings lovlighed i forhold til disse forpligtelser.

115. Domstolen har for nylig haft lejlighed til at tage stilling til dette spørgsmål. I sin dom i sagen Kommissionen mod Rusal Armenal [87] fastslog den nemlig, »at den i visse tilfælde har anerkendt, at WTO's antidumpingsystem kunne udgøre en undtagelse fra det almindelige princip om, at EU's retsinstanser ikke kan prøve lovligheden af EU-institutionernes retsakter ud fra deres overensstemmelse med reglerne i WTO-aftalerne« [88]. »For at en sådan undtagelse i et særligt tilfælde kan anerkendes, kræves det dog ydermere, at det i retligt tilstrækkeligt omfang er godtgjort, at lovgiver har tilkendegivet en vilje til at gennemføre en inden for rammerne af WTO-aftalerne påtaget særlig forpligtelse i EU-retten« [89]. »[M]ed henblik herpå [er det] ikke tilstrækkeligt, at det blot generelt af betragtningerne til den omhandlede EU-retsakt kan udledes, at denne retsakt skal vedtages under hensyntagen til Unionens internationale forpligtelser. Det er derimod nødvendigt, at det ud af den specifikke, anfægtede EU-retlige bestemmelse kan udledes, at denne tilsigter at gennemføre en særlig forpligtelse, der følger af WTO-aftalerne, i EU-retten« [90].

116. Grundforordningens artikel 9, stk. 5, indførte en særlig ordning for importen fra lande, der ikke har markedsøkonomi, nemlig en individuel behandling for de berørte eksporterende producenter. Indrømmelsen af en sådan behandling medfører anvendelse af en særlig metode til beregning af den normale værdi.

83 — Jf. panelets rapport med titlen »European Union – Anti-dumping duties on certain footwear from China« (WTO-dokument WT/DS405/R).

84 — Dom Kommissionen mod Rusal Armenal (C-21/14 P, EU:C:2015:494, præmis 38 og den deri nævnte retspraksis).

85 — Ibidem (præmis 40 og 41 og den deri nævnte retspraksis).

86 — Jf. femte betragtning til grundforordningen. Min fremhævelse.

87 — C-21/14 P, EU:C:2015:494.

88 — Præmis 44 og den deri nævnte praksis.

89 — Præmis 45.

90 — Præmis 46.

117. Domstolens konklusion med hensyn til grundforordningens artikel 2, stk. 7 [91], gælder ligeledes for denne forordnings artikel 9, stk. 5. Det fremgår nemlig af Kommissionens meddelelse [92], nævnt ovenfor, at individuel behandling, på samme måde som markedsøkonomisk behandling, har til formål at tage hensyn til fremkomsten af virksomheder i WTO-medlemsstater uden markedsøkonomi, som opererer uafhængigt af staten og frit, i retlig og faktisk forstand, kan bestemme deres eksportsalg. Således er grundforordningens artikel 9, stk. 5, ligeledes udtryk for EU-lovgivers vilje til at indføre en fremgangsmåde på dette område, som er særegen for EU's retsorden.

118. Denne konstatering ændres ikke af den omstændighed, at femte betragtning til grundforordningen angiver, at antidumpingaftalens regler »i videst muligt omfang« bør overføres til EU-retten. Dette udtryk bør nemlig forstås således, at om end EU-lovgiver ved vedtagelsen af grundforordningen ønskede at tage hensyn til antidumpingaftalens regler, tilkendegav denne imidlertid ikke en vilje til at overføre hver enkelt af disse regler til den nævnte forordning [93].

119. For så vidt angår virkningen af WTO-panelets særlige rapport på den omtvistede forordnings gyldighed skal det bemærkes, at Rådet i henhold til artikel 1, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1515/2001 [94], hver gang WTO's Tvistbilæggelsesorgan har vedtaget en rapport, alt efter omstændighederne kan ophæve eller ændre den omtvistede foranstaltning eller vedtage enhver anden særlig foranstaltning, som skønnes hensigtsmæssig efter omstændighederne. Det må konstateres, at der ikke er vedtaget nogen særlig foranstaltning for at ophæve eller ændre Golden Steps dumpingmargen. Da Unionen ikke har ønsket at opfylde en særlig inden for rammerne af antidumpingaftalen påtaget forpligtelse, og grundforordningen, som det er fremgået, ikke udtrykkeligt henviser til bestemte bestemmelser i denne aftale, kan den omtvistede forordnings lovlighed ikke prøves i forhold til denne aftale, således som denne aftale efterfølgende er blevet fortolket i henstillingerne fra WTO's Tvistbilæggelsesorgan [95].

120. Domstolen kan følgelig ikke vurdere den omtvistede forordnings gyldighed i forhold til antidumpingaftalen og kan ikke være bundet af rapporten fra Tvistbilæggelsesorganets særlige panel.

C – *Konsekvenserne af dommene i sagerne Brosmann Footwear (HK) m.fl. mod Rådet og Zhejiang Aokang Shoes mod Rådet og af den omtvistede forordnings ugyldighed*

121. Spørgsmål 7 i sag C-659/13 og spørgsmål 2, litra a), i sag C-34/14 foranlediger Domstolen til at tage stilling til dels virkningerne af dommene i sagerne Brosmann Footwear (HK) m.fl. mod Rådet (C-249/10 P, EU:C:2012:53) og Zhejiang Aokang Shoes mod Rådet (C-247/10 P, EU:C:2012:710) med hensyn til de øvrige eksporterende producenter og importører, dels virkningerne af den omtvistede forordnings ugyldighed.

1. Virkningerne af dommene i sagerne Zhejiang Aokang Shoes mod Rådet og Zhejiang Aokang Shoes mod Rådet

122. Med spørgsmål 7 ønsker First-tier Tribunal (Tax Chamber) nærmere bestemt oplyst, om annullationen af den omtvistede forordning i de sager, der gav anledning til domme Brosmann Footwear (HK) m.fl. mod Rådet (C-249/10 P, EU:C:2012:53) og Zhejiang Aokang Shoes mod Rådet (C-247/10 P, EU:C:2012:710), har den konsekvens, at den antidumpingtold, der er betalt i henhold til denne forordning, ikke var skyldig efter lovgivningen som omhandlet i toldkodeksens artikel 236, stk. 1, første afsnit.

91 — Præmis 48-50.

92 — Jf. fodnote 56.

93 — Jf. dom Kommissionen mod Rusal Armenal (C-21/14 P, EU:C:2015:494, præmis 52).

94 — Rådets forordning af 23.7.2001 om de foranstaltninger, der kan træffes af EF på grundlag af en rapport vedtaget af WTO's Tvistbilæggelsesorgan vedrørende antidumping- og antisubsidieforanstaltninger (EFT L 201, s. 10).

95 — Jf. i denne retning dom Ikea Wholesale (C-351/04, EU:C:2007:547, præmis 29-35).

123. Med dette spørgsmål ønsker den forelæggende ret rent faktisk svar på, om en sådan ophævelse har en virkning erga omnes.

124. Jeg gør opmærksom på, at Domstolen i disse domme annullerede den omtvistede forordning »for så vidt den angår appellanterne« i disse sager.

125. I øvrigt fremgår det af Domstolens praksis, at Unionens retsinstanser i annullationssøgsmål ikke kan træffe afgørelse ultra petita, idet en annullation ikke kan gå ud over sagsøgerens påstande [96]. I denne forbindelse præciserede Domstolen, at såfremt en adressat for en beslutning beslutter at anlægge annullationssøgsmål, skal EU's retsinstanser kun prøve de elementer i beslutningen, der vedrører den pågældende adressat. De elementer, der vedrører andre adressater, og som ikke er anfægtet, er derimod ikke genstand for den tvist, EU's retsinstanser skal afgøre [97].

126. Endvidere fastslog Domstolen, at den absolutte retskraft, som en dom om annullation fra en af Unionens retsinstanser har, ganske vist knytter sig til såvel dommens konklusion som de præmisser, der udgør det nødvendige grundlag herfor, men at den ikke kan medføre en annullation af en retsakt, der er behæftet med samme ugyldighedsgrund, men ikke er indbragt for Unionens retsinstanser til prøvelse [98].

127. Som følge heraf berører Domstolens annullation af den omtvistede forordning i de sager, der gav anledning til domme Brosmann Footwear (HK) m.fl. mod Rådet (C-249/10 P, EU:C:2012:53) og Zhejiang Aokang Shoes mod Rådet (C-247/10 P, EU:C:2012:710), for så vidt som appellanterne blev pålagt antidumpingtold, ikke gyldigheden af forordningens øvrige dele, herunder navnlig den antidumpingtold, som pålægges importører af fodtøj med overdel af læder fremstillet af andre eksporterende producenter, og navnlig leverandørerne til C & J Clark og Puma, når disse forhold ikke har været genstand for den sag, som var blevet indbragt for Unionens retsinstanser [99].

128. Disse dommes annullation af den omtvistede forordning har således ikke haft den konsekvens, at den antidumpingtold, der er betalt i henhold til denne forordning, ikke var skyldig efter lovgivningen som omhandlet i toldkodeksens artikel 236, stk. 1, første afsnit, for de importører, der fik leveret varerne fra andre eksporterende producenter end dem, der er berørt af disse domme.

2. Konsekvenserne af den omtvistede forordnings ugyldighed

129. Med spørgsmål 2, litra a), i sag C-34/14 ønsker Finanzgericht München oplyst, hvilke konsekvenser det har, såfremt Domstolen erklærer den omtvistede forordning ugyldig.

130. I denne henseende gør jeg opmærksom på, at det i henhold til fast retspraksis »tilkommer de nationale myndigheder i deres retsorden at drage konsekvenserne af en erklæring om ugyldighed, hvilket betyder, at antidumpingtold, der er betalt i henhold til den pågældende forordning, ikke lovligt skulle have været betalt i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i toldkodeksens artikel 236, stk. 1, og i princippet kan være genstand for tilbagebetaling fra toldmyndighederne i henhold til denne bestemmelse, såfremt de betingelser, der er tilknyttet en sådan tilbagebetaling, herunder den, der er fastsat i nævnte artikels stk. 2, er opfyldt« [100].

96 — Jf. dom Nachi Europe (C-239/99, EU:C:2001:101, præmis 24 og den deri nævnte retspraksis).

97 — Ibidem (præmis 25 og den deri nævnte retspraksis).

98 — Ibidem (præmis 26 og den deri nævnte retspraksis).

99 — Jf. i denne retning dom Nachi Europe (C-239/99, EU:C:2001:101, præmis 27).

100 — Jf. dom Trubowest Handel og Makarov mod Rådet og Kommissionen (C-419/08 P, EU:C:2010:147, præmis 25 og den deri nævnte retspraksis). Jf. ligeledes dom CIVAD (C-533/10, EU:C:2012:347, præmis 20).

131. Følgelig bør det, hvad nærmere bestemt angår Puma, bemærkes, at en erhvervsdrivende, efter at Domstolen har erklæret en antidumpingforordning for ugyldig, i princippet ikke længere kan kræve tilbagebetaling af den antidumpingtold, som den pågældende har betalt i medfør af denne forordning, for hvilken fristen på tre år i henhold til toldkodeksens artikel 236, stk. 2, er udløbet. I henhold til denne bestemmelse kan tilbagebetaling af told, som ikke var skyldig efter lovgivningen, nemlig kun ske inden for tre år.

132. Spørgsmål 2, litra a), i sag C-34/14 skal derfor besvares således, at Puma, som for en national ret har iværksat en sag til prøvelse af de afgørelser, hvorved der blev opkrævet antidumpingtold af virksomheden i henhold til den omtvistede forordning, som Domstolen har erklæret ugyldig, i princippet har ret til at gøre denne ugyldighed gældende for den nationale ret med henblik på tilbagebetaling af denne told i henhold til toldkodeksens artikel 236, stk. 1. Det tilkommer den nationale ret at afgøre, hvorvidt de betingelser, som en sådan tilbagebetaling er underlagt, herunder betingelserne i artikel 236, stk. 2, er opfyldt.

D – *Begrebet hændelige omstændigheder eller force majeure i den forstand, hvori disse udtryk er anvendt i toldkodeksens artikel 236*

133. Med spørgsmål 2, litra b), i sag C-34/14 anmoder den forelæggende ret nærmere bestemt Domstolen om at afgøre, hvorvidt toldkodeksens artikel 236, stk. 2, andet afsnit, skal fortolkes således, at den omstændighed, at den omtvistede forordning erklæres ugyldig, udgør »hændelige omstændigheder«, som forhindrer den pågældende i at indgive anmodning inden for den krævede frist på tre år og herved giver mulighed for at forlænge denne frist.

134. Det skal i denne henseende bemærkes, at Domstolen i CIVAD-dommen [101] fastslog, »at ulovligheden af en forordning ikke udgør et tilfælde af force majeure i denne bestemmelses forstand, der giver mulighed for en forlængelse af den frist på tre år, som en importør råder over til at indgive en anmodning om godtgørelse af importafgifter, der er betalt i henhold til denne forordning« [102].

135. Det er min opfattelse, at denne retspraksis også finder anvendelse på den situation, der er omhandlet i sag C-34/14. Jeg gør således opmærksom på, at »[b]egrebet omstændigheder, som ikke kunne forudses, omfatter et objektivt element, hvorefter der skal foreligge usædvanlige omstændigheder, som den berørte ikke har indflydelse på, og et subjektivt element, hvorefter vedkommende med henblik på at undgå konsekvenserne af de usædvanlige begivenheder skal træffe egnede foranstaltninger, idet det dog ikke kræves, at vedkommende træffer urimeligt belastende foranstaltninger« [103]. I virkeligheden er begrebet hændelige omstændigheder det samme som force majeure [104].

136. Derfor bør Domstolens ræsonnement i CIVAD-dommen [105] anvendes i sag C-34/14. Da en godtgørelse af indbetalte import- eller eksportafgifter således udgør en undtagelse fra den normale import- og eksportordning, skal bestemmelserne herom derfor fortolkes snævert, og begrebet »hændelige omstændigheder« i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i toldkodeksens artikel 236, stk. 2, andet afsnit, skal fortolkes snævert [106].

101 — C-533/10, EU:C:2012:347.

102 — Præmis 35.

103 — Jf. dom Bell & Ross mod OHMI (C-426/10 P, EU:C:2011:612, præmis 48).

104 — Jf. kendelse Faktor B. i W. Gęsina mod Kommissionen (C-138/14 P, EU:C:2014:2256, præmis 20). Domstolen har i sin praksis aldrig foretaget en reel sondring mellem de to begreber og har endog afvist at undersøge, om der rent faktisk er en forskel (jf. dom Bayer mod Kommissionen, C-195/91 P, EU:C:1994:412, præmis 33).

105 — C-533/10, EU:C:2012:347.

106 — Præmis 24 og 25.

137. Domstolen fastslog derefter, at ulovligheden af en antidumpingforordning, som er et objektivt element, ikke kan betragtes som en usædvanlig omstændighed [107]. For så vidt angår det subjektive element kunne Puma have indgivet en anmodning om godtgørelse straks efter indbetalingen af antidumpingtolden i henhold til den omtvistede forordning med særligt henblik på at anfægte denne forordnings gyldighed og rejse en ulovlighedsindsigelse for den nationale domstol, som derefter kunne, eller snarere skulle, forelægge Domstolen et præjudicielt spørgsmål [108].

138. For så vidt som Puma havde mulighed for at anfægte den pågældende forordnings gyldighed inden for den frist på tre år, som kræves i henhold til toldkodeksens artikel 236, stk. 2, andet afsnit, ved at indgive en anmodning om godtgørelse af den told, der var betalt i henhold til den omtvistede forordning, mener jeg følgelig ikke, at forordningens ugyldighed, såfremt Domstolen rent faktisk erklærer den ugyldig, udgør hændelige omstændigheder, som har forhindret Puma i at indgive en anmodning inden for denne frist [109].

139. På baggrund af det ovenstående mener jeg, at toldkodeksens artikel 236, stk. 2, andet afsnit, skal fortolkes således, at den omstændighed, at en forordning, der pålægger antidumpingtold, erklæres ugyldig, ikke udgør hændelige omstændigheder i denne bestemmelse forstand, der giver mulighed for at fravige den frist på tre år, inden for hvilken en importør kan anmode om godtgørelse af de importafgifter, som er betalt i henhold til denne forordning.

V – **Forslag til afgørelse**

140. På baggrund af de ovenfor anførte betragtninger foreslår jeg Domstolen at besvare First-tier Tribunals spørgsmål således:

»1) Rådets forordning (EF) nr. 1472/2006 af 5. oktober 2006 om indførelse af en endelig antidumpingtold og endelig opkrævning af den midlertidige told på importen af visse typer af fodtøj med overdel af læder med oprindelse i Folkerepublikken Kina og Vietnam og Rådets gennemførelsesforordning (EU) nr. 1294/2009 af 22. december 2009 om indførelse af en endelig antidumpingtold på importen af visse typer fodtøj med overdel af læder med oprindelse i Vietnam og i Folkerepublikken Kina som udvidet til også at omfatte import af visse typer fodtøj med overdel af læder afsendt fra Macao SAR, uanset om den er angivet med oprindelse i Macao SAR eller ej, som følge af en udløbsundersøgelse i henhold til artikel 11, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 384/96 er ugyldige, for så vidt som Kommissionen ikke undersøgte anmodningerne om markedsøkonomisk behandling og individuel behandling indgivet af eksporterende producenter i Kina og Vietnam, som ikke indgik i stikprøven, og herved tilsidesatte kravene i artikel 2, stk. 7, litra b), og artikel 9, stk. 5, i Rådets forordning (EF) nr. 384/96 af 22. december 1995 om beskyttelse mod dumpingimport fra lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Fællesskab.

2) Domstolens annullation af forordning nr. 1472/2006 i de sager, der gav anledning til domme Brosmann Footwear (HK) m.fl. mod Rådet (C-249/10 P, EU:C:2012:53) og Zhejiang Aokang Shoes mod Rådet (C-247/10 P, EU:C:2012:710), for så vidt som appellanterne i disse sager blev pålagt antidumpingtold, berører ikke gyldigheden af forordningens øvrige dele, herunder navnlig den antidumpingtold, som pålægges importører af visse typer fodtøj med overdel af læder fremstillet af andre eksporterende producenter, når disse forhold ikke har været genstand for den sag, som var blevet indbragt for Unionens retsinstanser.«

107 — Præmis 30.

108 — Præmis 31-33.

109 — Præmis 34.

141. Jeg foreslår Domstolen at besvare Finanzgericht Münchens spørgsmål således:

»1) Forordning nr. 1472/2006 og gennemførelsesforordning nr. 1294/2009 er ugyldige, for så vidt som Europa-Kommissionen ikke undersøgte anmodningerne om markedsøkonomisk behandling og om individuel behandling indgivet af eksporterende producenter fra Kina og Vietnam, som ikke indgik i stikprøven, og herved tilsidesatte kravene i artikel 2, stk. 7, litra b), og artikel 9, stk. 5, i forordning nr. 384/96.

2) En importør som Puma SE, som for en national ret har indbragt en sag til prøvelse af de afgørelser, hvorved der blev opkrævet antidumpingtold af virksomheden i henhold til forordning nr. 1472/2006, som Domstolen har erklæret ugyldig, har i princippet ret til at gøre denne ugyldighed gældende for den nationale ret med henblik på tilbagebetaling af denne told i henhold til artikel 236, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks. Det tilkommer den nationale ret at afgøre, hvorvidt de betingelser, som en sådan tilbagebetaling er underlagt, herunder betingelserne i artikel 236, stk. 2, er opfyldt.

3) Artikel 236, stk. 2, andet afsnit, i forordning nr. 2913/92 skal fortolkes således, at den omstændighed, at en forordning, der pålægger antidumpingtold, erklæres ugyldig, ikke udgør hændelige omstændigheder i denne bestemmelse forstand, som giver mulighed for at fravige den frist på tre år, inden for hvilken en importør kan anmode om godtgørelse af de importafgifter, som er betalt i henhold til denne forordning.«